

# Omgevingsvergunning met Verklaring van geen bedenkingen

“Zonnepark Hegemansweg Groenlo”

Nota  
Inhoud en beantwoording zienswijzen en wijzigingen

Oost Gelre

Augustus 2020

## 1. Inleiding

In het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvoor een Verklaring van geen bedenkingen nodig is, heeft een ontwerp Verklaring van geen bedenkingen met de ruimtelijke onderbouwing “Omgevingsvergunning zonnepark Hegemansweg Groenlo” gedurende zes weken voor eenieder van 17 juli 2020 tot en met 27 augustus 2020 ter inzage gelegen.

De ontwerp Verklaring van geen bedenkingen met de ruimtelijke onderbouwing was in te zien in het gemeentehuis. Voorts waren de ontwerp Verklaring van geen bedenkingen met de ruimtelijke onderbouwing in te zien via de website [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl) en de gemeentelijke website [www.oostgelre.nl](http://www.oostgelre.nl). Bekendmaking hiervan heeft plaatsgevonden in de Staatscourant en in de Elna en de Groenlose Gids.

Tijdens voornoemde termijn kon eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen. Een zienswijze is tijdig ingediend wanneer zij voor het einde van de termijn van terinzagelegging van de ontwerp Verklaring van geen bedenkingen met de ruimtelijke onderbouwing is verzonden. De datum van poststempel is hierbij bepalend. De termijn liep tot en met 27 augustus 2020.

Naar aanleiding van het ter inzage leggen van de ontwerp Verklaring van geen bedenkingen met de ruimtelijke onderbouwing “Omgevingsvergunning zonnepark Hegemansweg Groenlo” zijn negentien zienswijzen ingekomen. Enkele van deze zienswijzen zijn gericht aan de gemeenteraad van Oost Gelre, voor wat betreft de Verklaring van geen bedenkingen, en enkele zienswijzen zijn gericht aan het college van burgemeester en wethouders van Oost Gelre, voor wat betreft de omgevingsvergunning. In deze zienswijzennota zijn alle zienswijzen verwoord en beantwoord ongeacht naar wie ze zijn gericht. Wel is bij de indiener van de zienswijze aangegeven of deze aan de gemeenteraad, het college of allebei is gericht. De zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn (ontvankelijkheidstoets) ingediend.

In het volgende hoofdstuk zijn in eerste instantie de zienswijzen met dezelfde onderwerpen verwoord en voorzien van een gemeentelijke reactie. Dit zal de leesbaarheid van de zienswijzennota ten goede komen.

In hoofdstuk 3 volgt dan per ingediende zienswijze een samenvatting en een gemeentelijke beantwoording hiervan. Hierbij zal bij een groot deel van de zienswijzen worden verwezen naar de in hoofdstuk 2 al beantwoorde zienswijzen.

In de reactie is aangegeven in hoeverre de zienswijzen gegrond of ongegrond zijn verklaard en, indien gegrond, welke aanpassingen dit voor de Verklaring van geen bedenkingen met de ruimtelijke onderbouwing en de uiteindelijk te verlenen omgevingsvergunning tot gevolg heeft.

Het vierde hoofdstuk bevat een overzicht van wijzigingen ten opzichte van de ontwerp omgevingsvergunning ‘zonnepark Hegemansweg Groenlo’.

In het vijfde hoofdstuk is de algehele conclusie gegeven over de ingebrachte zienswijzen en de wijzigingen.

## 2. Samenvatting van veel voorkomende ingediende zienswijzen

Veel ingediende zienswijzen hebben betrekking op dezelfde onderwerpen. Om deze zienswijzennota leesbaar te houden zijn dezelfde onderwerpen hieronder verwoord en voorzien van een reactie. In de behandeling van de zienswijzen per indiener, zoals aangegeven in hoofdstuk 3, wordt bij deze behandelde zienswijzen dan ook hiernaar verwezen. De ingebrachte zienswijzen die in deze samenvatting niet worden behandeld zijn per indiener alsnog beantwoord.

### **A: Goede landbouwgrond wordt aan gebruik onttrokken, dubbelgebruik, bijdrage CO2 productie.**

Het gemeentelijke doel is om in 2030 energieneutraal te zijn. Om deze doelstelling te behalen moeten we aan de slag met energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstelling te behalen, zal de inrichting van onder andere het buitengebied van onze gemeente veranderen. Om de energietransitie ook in ruimtelijk opzicht te structureren, heeft de gemeenteraad op 19 december 2018 het 'beleid Installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre' en het uitvoeringsprogramma voor 'Grootschalige hernieuwbare energieopwekking' vastgesteld. Het doel van het vastgestelde beleid en uitvoeringsprogramma is om de realisatie van installaties voor duurzame energieopwekking in Oost Gelre beter mogelijk te maken door een eenduidig en duidelijk ruimtelijk kader te bieden, waarmee installaties voor duurzame energieopwekking zo goed als mogelijk ruimtelijk zouden kunnen worden ingepast. In het beleid is hiervoor een tenderproces opgenomen voor zonneparken > 2 ha met een maximum van 15 ha.

Om de gemeentelijke doelstelling voor 2030 te behalen moeten we aan de slag met energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Behalve dat niet alle daken constructief geschikt zijn, zal ook met het alleen vol leggen van daken de doelstelling niet worden gehaald. Daar is meer voor nodig. De gemeente heeft in bovengenoemd energiebeleid (Grootschalige hernieuwbare energieopwekking) gekozen voor een én én strategie. Met name windmolens en grote zonneparken dragen in grote mate bij aan de benodigde op te wekken Megawatts aan elektriciteit. Dat geldt ook voor de agrarische gronden. Hiermee zal de inrichting van onder andere het buitengebied van onze gemeente veranderen. De gemeente streeft met het beleid naar meervoudig gebruik van bijvoorbeeld agrarische én energieopwekking. Voor het zonnepark aan de Hegemansweg vindt meervoudig gebruik plaats door beweiding van schapen. Bovendien kan de grond desgewenst na de energiefunctie weer teruggaan naar agrarisch gebruik.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

Het is ons bekend dat door de kringlooplandbouw, wat vanuit het ministerie wordt gestimuleerd, meer landbouwgronden nodig zijn. Ten aanzien van de energietransitie is er momenteel behoefte aan duurzame energiebronnen. Hiervoor is beleid opgesteld en door middel van tenders met een maximum van 15 ha per tender kunnen initiatiefnemers hierop inschrijven. Wij zijn van mening dat, om aan onze doelstelling voor de energietransitie te kunnen voldoen, een kleine hoeveelheid aan landbouwgrond hiervoor nodig is. De totale grondoppervlak van landbouwgronden bedraagt in de gemeente Oost Gelre ongeveer 8.173 hectare. Het totale grondgebied in Oost Gelre bedraagt ongeveer 11.043 hectare. De grondoppervlak van bijna 9 ha ten behoeve van het zonnepark komt overeen met 0,11% van het totale agrarisch areaal wat dus een geringe afname van de beschikbare landbouwgronden zijn. Ons inziens blijft er voldoende landbouwgrond over voor de landbouw om te kunnen verduurzamen.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

Zonnepanelen hebben na circa vier jaar voldoende energie opgewekt om het energieverbruik dat nodig is voor de productie te compenseren. De verdere jaren leveren de zonnepanelen duurzame energie, waardoor de CO2 uitstoot verminderd. Het zonnepark produceert duurzame energie voor circa 2.900 huishoudens. Een eventueel verlies aan CO2-opnamevermogen van landbouwgrond, wordt meer dan gecompenseerd door de vermindering van de CO2-uitstoot ten gevolge van het elektriciteitsgebruik door die huishoudens. Daarbovenop krijgt een groot deel van het zonnepark een groene invulling, onder andere in de vorm van beplanting, wat bijdraagt aan de opname van CO2.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

## **B: Aantasting cultuurgrond**

Door de aanleg van zonneparken verandert het landschap. Dat brengt de tijd en keuzes voor duurzame energie met zich mee. Doelstelling is wel om het op een passende manier in het landschap op te nemen. Daarvoor is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Deze maakt deel uit van de aanvraag. Verder merken we op dat het de bedoeling is gronden onder en tussen de panelen te gebruiken voor het houden van schapen, dus multifunctioneel gebruik.

Door de gedeeltelijk afscherming van de bodem van zonlicht en regenwater kan een effect op de bodemkwaliteit door het zonnepark niet volledig worden uitgesloten. Eventuele nadelige effecten worden zo veel mogelijk voorkomen. Onder andere door ruimte tussen de rijen panelen waardoor licht en regenwater de bodem kan bereiken. Met het zonnepark zal er niet meer waterafvoer optreden. Verder wordt met de groene inrichting van de zonneparken bijgedragen aan de biodiversiteit en het bodembeheer. In combinatie met het tijdelijke karakter van de zonneparken en het stopzetten van (intensief) agrarisch gebruik worden daarom geen onomkeerbare negatieve effecten op de bodem verwacht. Wij zijn van mening dat deze locatie voor een zonnepark ruimtelijk aanvaardbaar is.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

## **C: Zonneladder en (ontwerp)Regionale Energie Strategie (RES)**

De motie van het lid Dik-Faber (CU) met de oproep om een zonneladder op te stellen in samenspraak met decentrale overheden (motie 32813-204) wordt aangehaald in de zienswijzen. Via deze motie wordt de regering verzocht om:

- 1. in samenspraak met decentrale overheden een zonneladder op te stellen voor de inpassing van zonne-energie, die als nationaal afwegingskader kan worden benut bij het opstellen van regionale energiestrategieën, zodat primair onbenutte daken en terreinen worden benut en landbouw en natuur zo veel mogelijk worden ontzien;*
- 2. hierbij de landbouwsector, de zonne-energiesector en netbeheerders te betrekken;*
- 3. deze sturingsinstrumenten voor ruimtelijke inpassing en participatie conform de systematiek van de Omgevingswet te verankeren in rijksbeleid – bijvoorbeeld de NOVI – en waar nodig ook regelingen aan te passen die belemmerend werken, zodat daken beter kunnen worden benut voor het opwekken van zonne-energie en zo nodig hier ook met decentrale overheden afspraken over te maken.*

In deze motie gaat het om een zonneladder die als nationaal afwegingskader kan worden gebruikt. Het doel van deze zonneladder is dat primair onbenutte daken en terreinen worden benut, en landbouw en natuur zo veel mogelijk worden ontzien van zonnepanelen opstellingen.

Wij hebben bij het opstellen van ons energiebeleid reeds een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden qua duurzame energie. Zon, wind en biomassa zijn mogelijke energiebronnen. In de beleidsnotitie is een indicatie gegeven hoe de verdeling zon-wind-biomassa zou kunnen zijn. Dit zijn geen absolute aantallen. Wanneer er meer van het ene opwektype (bijv. zon) wordt gerealiseerd zal er minder van een ander type nodig zijn.

Voorts merken we op dat de motie is aangenomen, maar dat er nog geen uitvoering aan is gegeven. Een aangenomen motie is nog geen wet die door de regering is aangenomen en is ook niet vertaald in concrete beleidsregels die op deze locatie van toepassing zijn. Of en hoe de invulling van de gevraagde nationale zonneladder gaat worden is op dit moment niet bekend, dus voor ons ook geen toetsingskader.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

## **RES:**

De aanvraag voor het zonnepark aan de Hegemansweg is getoetst aan het geldende beleid in Oost Gelre (Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre 19 december 2018) en de hierop aanvullende beleidsregel (Beleidsregel planologische medewerking zonneparken groter dan 2 ha in het buitengebied van Oost Gelre). In dit beleid is de zonneladder niet opgenomen en daarmee is hieraan niet getoetst. Voor de Achterhoek is er nog geen vastgesteld RES 1.0 en daarmee is er nog geen doorvertaling gemaakt van de RES naar het geldende beleid in Oost Gelre.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

#### **D: Positie van het zonnepark, positie zonnepanelen, schittering en inpassing van het zonnepark**

Het zonnepark komt te liggen in het Nationaal Landschap 'Winterswijk' in de nabijheid van de natuurgebieden De Leemputten en Zwillbrockse Venn. De provinciale omgevingsverordening vormt de juridische doorwerking van het beleid uit de provinciale Omgevingsvisie in regels. In de omgevingsverordening is het plangebied aangeduid als Nationaal Landschap Winterswijk. In de regels van de omgevingsverordening is opgenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen in nationale landschappen de kernkwaliteiten van deze landschappen niet mogen aantasten.

Een voorontwerp omgevingsvergunning met ruimtelijke onderbouwing is voor advies toegezonden aan de provincie. In de schriftelijke reactie van 7 juli 2020 geeft de provincie aan dat 'het zonnepark bij draagt aan de doelen waar de provincie met het Gelders Energie Akkoord (GEA) naar streeft, namelijk betaalbare en hernieuwbare energievoorziening en energieneutraliteit in 2050. Zonne-energie is een belangrijk onderdeel bij de productie van hernieuwbare energie. Bij de aanleg van grote zonneparken vinden wij aandacht voor de ruimtelijke kwaliteiten het landschappelijk ontwerp belangrijk. Een goede vormgeving is van belang voor de betrokkenheid en het draagvlak van de omwonenden. Het zonnepark wordt landschappelijk goed ingepast. Hierbij wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Winterswijk'. Hiermee is voldaan aan het provinciaal beleid.

In de ontwerp omgevingsvergunning was de reactie van de provincie nog niet verwerkt. De provinciale reactie is de definitieve ontwerp omgevingsvergunning in de ruimtelijke onderbouwing opgenomen.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

In de directe nabijheid van het buurtschap Zwolle zijn onderstations gelegen waarop de zonneparken worden aangesloten. De vrees vanuit de bewoners van buurtschap Zwolle dat er hierdoor meer zonneparken in Zwolle worden aangelegd is groot. Het vastgestelde beleid van de gemeente Oost Gelre sluit dit niet uit. Als er initiatiefnemers komen, in het kader van een nieuw opengestelde tender tot 15 ha, dan worden deze aanvragen beoordeeld met de kaders zoals deze zijn gesteld in ons beleid.

Wel vindt er na deze eerste tender een evaluatie plaats voordat een tweede tender wordt opengesteld. In deze evaluatie zullen zeker de zienswijzen en de vrees van de bewoners van Zwolle worden meegenomen ten aanzien van nieuwe zonneparken in Zwolle. Mocht het gemeentebestuur het met u eens zijn en het ook een niet wenselijke ontwikkeling vinden dan zou het beleid hierop kunnen worden aangepast.

Dit deel van de zienswijze ongegrond wordt verklaard nu er geen wijzigingen in het besluit of ruimtelijke onderbouwing ten opzichte van het ontwerpbesluit of ontwerp ruimtelijke onderbouwing worden aangebracht.

Voor het zonnepark is een landschapsplan opgesteld. In dit landschapsplan is aangegeven dat de zonnepanelen een oost-west opstelling krijgen omdat een dergelijke opstelling eenvoudig laag uitgevoerd kan worden. Ten opzichte van de ontwerp omgevingsvergunning is een aangepast landschapsplan opgesteld (versie 17 september 2020). Hierin zijn de wensen van enkele omwonenden in opgenomen. Ook zijn opmerkingen van het Gelders Genootschap hierin verwerkt. Met name zijn de wensen van de direct omwonenden in het nieuwe landschapsplan opgenomen (blz. 28 Landschapsplan). Zo is nu gekozen voor een zuidopstelling van de zonnepanelen. Doordat hierdoor ook meer ruimte ontstaat tussen de panelen, zal dit ook een gunstiger effect hebben op de ondergrond en het bodemleven. Daarnaast is in het hoofdstuk 'Beheer' in het nieuwe landschapsplan de mate van onderhoud, beheer en snoeien aangegeven (blz. 38 Landschapsplan).

Door de landschappelijke inpassing rondom het zonnepark wordt direct zicht op het park vanuit omliggende woningen weggenomen. Alleen aan de zuid-oostzijde is er voor gekozen om een losse bomenrij van elzen te planten om zo de maat van het type landschap te benadrukken.

Wij zijn dan ook van mening dat direct zicht op het zonnepark door de landschappelijke inpassing zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Dit deel van de zienswijze gegrond wordt verklaard nu er een aangepaste versie van het landschapsplan is toegevoegd aan het bestemmingsplan waarin de genoemde opmerkingen veelal zijn verwerkt.

De bedoeling van zonnepanelen is om zoveel mogelijk zonlicht op te vangen. Tegenwoordig wordt gebruik gemaakt van hoogwaardige zonnepanelen die voorzien zijn van anti-reflectieglas. Dit heeft als voordeel dat de opgevangen energie zoveel mogelijk geabsorbeerd wordt en zodoende een hoog rendement oplevert. Daarnaast wordt de eventuele reflectie van het licht verminderd. 97% van de lichtinstraling wordt getransformeerd in duurzame energie.

Door de landschappelijke inpassing van het zonnepark wordt direct zicht op het zonnepark en mogelijke schittering zoveel mogelijk voorkomen.

Mocht echter blijken dat er alsnog overlast van schittering wordt ervaren dan is hier in voorzien door een voorwaarde in het besluit omgevingsvergunning op te nemen.

Dit deel van de zienswijze gegrond wordt verklaard nu er een voorwaarde in het besluit wordt opgenomen.

#### **E: Barrière voor diersoorten**

Rond het zonnepark, met uitzondering aan de zuidzijde, komt een hekwerk welke bestaat uit houten palen en faunavriendelijk gaas. Grotere dieren zoals de ree wordt hierdoor geweerd. Gezien de ligging van het gebied is er geen sprake van het compleet afsluiten van gronden. Er is voldoende ruimte beschikbaar om andere gronden te bereiken.

Kleiner diersoorten, zoals de vos en marterachtigen kunnen wel door het hekwerk.

De zienswijzen die betrekking hebben op barrière vorming voor diersoorten worden ongegrond verklaart.

#### **F: Brandgevaar en opruimen naastliggende percelen**

Door enkele indieners wordt aangegeven dat door de droge zomers de ondergrond onder de panelen brandgevaarlijk worden. Ook de zonnepanelen kunnen brandgevaarlijk zijn.

Elk onderdeel van het zonnepark wordt conform Bouwbesluit en volgens Europese Normen gebouwd die voldoen aan de wetgeving omtrent brandgevaar en andere risico's. Daarnaast is, door de aanwezigheid van een openbare weg, weliswaar een zandweg, het plangebied goed bereikbaar voor hulpdiensten zoals de brandweer. Een calamiteit als een brand kan zich uiteraard voordoen, maar dat geldt feitelijk voor elke locatie en elk soort project. Bekend is dat zonnepanelen op daken in een aantal situaties een risico vormen (vooral bij onzorgvuldige montage en te weinig ventilatie), maar de risico's bij panelen in een weiland zijn gering. Dit mede vanwege de goede ventilatiemogelijkheden onder de panelen.

De eigenaren van de landbouwpercelen aan de zuidzijde van het zonnepark vrezen voor vervuiling van hun percelen door glasscherven, metaaldeeltjes e.d. na een calamiteit bij het zonnepark.

Een calamiteit is echter nooit (bij geen enkel project) uit te sluiten. Het is dan ook niet nodig hiervoor specifieke voorwaarden in de vergunning op te nemen.

De zienswijze is ongegrond.

#### **G: Ruimtelijke onderbouwing en informatievoorziening (draagvlak)**

Wij realiseren ons dat de energietransitie gevolgen heeft op de fysieke leefomgeving, de opgave is groot. De diverse vormen van duurzame energieopwekking hebben een effect op de omgeving waar mensen wonen en werken. Draagvlak voor de energietransitie in zijn algemeen en voor de concrete projecten in het bijzonder heeft dan ook alle aandacht. Burgerinitiatieven voor bijvoorbeeld zonneparken juichen wij toe. Echter, een ieder staat het vrij een verzoek te doen tot medewerking aan een zonnepark. Ook bij het zonnepark Hegemansweg is ingezet op het bereiken van een zo groot mogelijk draagvlak. Zo is door initiatiefnemers een fysieke informatieavond georganiseerd en is de initiatiefnemer in gesprek gegaan met omwonenden, echter vanwege COVID19 veelal via elektronische mail of telefonisch, om waar haalbaar tegemoet te komen aan wensen over o.a. de landschappelijke inpassing.

Het beoordelen of er sprake is geweest van voldoende communicatie, participatie en draagvlak is lastig. Het is echter geen criterium dat iedereen het eens moet zijn met het plan om te kunnen spreken van voldoende participatie. Ook is het niet zo dat iedereen akkoord moet zijn met het plan om een vergunning te kunnen krijgen. Wel is het zo dat waar mogelijk, een plan wordt aangepast om aan bepaalde bezwaren tegemoet te komen. Uit het feit dat wij zienswijzen hebben ontvangen maken wij op dat de omgeving in ieder geval de plannen kent en beoordeeld heeft. Dit blijkt ook uit de brief van 17 juni 2020 waarin honderden handtekeningen van omwonenden staan die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. In de zienswijzen komt de conclusie naar voren dat men het gemeentebestuur vraagt de vergunning niet te verlenen.

Voor het merendeel, op twee na, ligt het zonnepark op ruime afstand van de bouwblokken van de omliggende agrariërs of woonpercelen van particulieren. Door een landschappelijke inpassing van het zonnepark zal direct zicht zoveel mogelijk voor omwonenden worden ontnomen. Daar waar beperkte inpassing plaatsvindt, met name aan de zuidzijde van het park, zijn omwonenden op grote afstand gelegen, dichtstbijzijnde woning op ongeveer 400 m, en zouden op deze afstand het zonnepark kunnen

zien cq. waarnemen. Daarnaast is het landschapsplan op verzoek van de dichtstbijzijnde woningen aan de Hegemansweg gedeeltelijk aangepast.

Op de ingebrachte zienswijzen wordt inhoudelijk gereageerd en wordt een belangenafweging gemaakt en komt er een besluit.

Ten aanzien van communicatie en participatie wordt de zienswijze ongegrond verklaard.

Ten aanzien van draagvlak dient de zienswijze ook ongegrond te worden verklaard nu er geen wijzigingen in het besluit met ruimtelijke onderbouwing worden aangebracht ten aanzien van de ontwerp omgevingsvergunning met ontwerp ruimtelijke onderbouwing.

Bij de omgevingsvergunning is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. In deze ruimtelijke onderbouwing zijn alle aspecten voor een goede ruimtelijke ordening aan bod gekomen en gemotiveerd op basis van het geldend beleid. Het plan is ons zinzien dan ook niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

### 3. Inhoud en beantwoording zienswijzen:

#### **Zienswijze 1 (schriftelijk ingekomen op 12 augustus 2020, gericht aan gemeenteraad en college):**

Door LTO Noord, namens haar afdeling Oost Achterhoek, Postbus 240, 8000 AE te Zwolle heeft appellant 1, Regiomanager LTO Noord Regio Oost een zienswijze ingediend welke op 12 augustus 2020 door ons in ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

#### Verwoording zienswijze

- a. Opwek uit zon is weinig efficiënt en sluit niet aan op het vraagpatroon. De piek in de opbrengst is omgekeerd aan het vraagpatroon en verstoort de elektriciteitsmarkt. Zon op dak en restgronden is prima maar grootschalige opwek die ten koste gaat van de landbouwfunctie is uit den boze. De tweede kamer heeft met de motie Dik-Faber besloten tot het instellen van een 'zonneladder'. Deze stuurt op het eerst inzetten van no-regret opties voordat landbouwgrond ingezet wordt. Omdat in Oost Gelre nog lang niet alle geschikte locaties ingezet zijn is de inzet van landbouwgrond voortijdig en ongewenst.
- In Friesland leidde deze argumentatie reeds tot een provinciaal verbod op inzet van landbouwgronden en er wordt begrepen dat deze discussie inmiddels ook in de provincie Gelderland volop speelt. Het is verstandig die discussie even af te wachten alvorens onomkeerbare besluiten te nemen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.

De realisatie van het zonnepark op landbouwgronden is niet in strijd met het provinciale en/of rijksbeleid en is in overeenstemming met het gemeentelijk beleid.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Er zijn voldoende alternatieven beschikbaar. De inventarisaties van het NP RES maken, in tegenstelling tot wat in de onderbouwing beweert wordt, duidelijk dat de capaciteit van daken en restgronden (no regret locaties) voldoende is om een werkbaar aandeel zon in de duurzame opwek te leveren. Het wegnemen van hindernissen bij de uitrol van no-regret locaties verdient de voorkeur boven het opofferen van landbouwgrond als weg van de minste weerstand.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.

De zienswijze is ongegrond.

- c. Grootschalige opwek uit zon op zonnevelden gaat ten koste van de bodembiodiversiteit. Zonnevelden houden het grootste deel van het zonlicht weg van de bodemvegetatie. Daarmee valt de fotosynthese als voedingsbron voor het bodemleven weg. Het uitgevoerde natuuronderzoek toetst ten onrechte uitsluitend op bovengrondse ecologie en niet op de gevolgen voor het bodemleven.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder B.

Ter aanvulling daarop het volgende: het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek heeft inderdaad betrekking op bovengrondse ecologie. Voor alle planologische ontwikkelingen is een quickscan natuur nodig. Deze quickscan brengt in beeld:

- welke mogelijke beschermde soorten in het plangebied voorkomen en of de ontwikkeling hierop effect heeft en
- of de ontwikkeling effect heeft op beschermde natuurgebieden in of bij het plangebied.

Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat de waarden niet onevenredig worden aangetast door het zonnepark.

De zienswijze is ongegrond.



- d. Grootschalige opwek uit zon warmt het klimaat verder op. Panelen warmen enorm op en geven die warmte af aan de buitenlucht. Dat effect moet in mindering gebracht op de (toch al beperkte) bijdrage aan de klimaatwinst door verdringing van fossiele opwek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

Zonnepanelen zetten energie van de zon om in elektriciteit en helpen mee het gebruik van fossiele brandstoffen te reduceren. De stelling dat zonnepanelen (per saldo) een negatief effect hebben op de opwarming van de aarde is door de LTO niet wetenschappelijk onderbouwd.

De zienswijze is ongegrond.

- e. Grootschalige opwek uit zon levert vermijdbare maatschappelijke kosten en schaadt duurzame innovaties. Het effect van een sterke piek op het verkeerde moment levert netwerkleveranciers grote kosten op die niet doorberekend worden aan de ontwikkelaars maar aan de consument. De verstoring van de elektriciteitsmarkt in die pieken slurpt het SDE budget leeg en ruïneert de businesscase van echt duurzame technieken.

Reactie: LTO lijkt hier te stellen dat grootschalige energie opwekking door zonnepanelen in zijn algemeenheid (voornamelijk) negatieve effecten heeft. Zoals ook in het gemeentelijk beleid aangegeven zijn we voor de gemeente op zoek naar een mix van duurzame energie opwekkers waar zonnepanelen op agrarische gronden onderdeel van uitmaken. Pieken in de energie opwekking, opslag van energie en de afstemming van vraag en aanbod zijn vraagstukken die spelen op landelijk en zelfs internationaal niveau en zijn ruimtelijk gezien op gemeenteniveau van ondergeschikt belang. Er is, zoals gezegd, geen landelijk en/of provinciaal ruimtelijk beleid dat grootschalige energie opwekking door zonnepanelen verbiedt.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Grootschalige opwek uit zon ruïneert de landbouwstructuur en verstoort de grondmarkt. De wijze waarop de gemeente de ontwikkeling van zonnenvelden faciliteert resulteert in ontwikkeling op toevallige locaties waar een ontwikkelaar en een individuele boer elkaar vinden. De velden landen willekeurig in de landbouwstructuur en verhinderen de grondgebonden ontwikkeling van omliggende bedrijven. De ontwikkeling drijft de grondprijs onnodig op en schaadt daarmee de kansen van jonge boeren. Als zonnenvelden al onvermijdbaar zijn is het beter om in goed overleg met de landbouw locaties te zoeken die niet of minder haaks staan op de duurzame ontwikkeling van het buitengebied.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

Dat onttrekking van landbouwgrond invloed op de grondprijs heeft wordt, nog los van de vraag of een economisch aspect als de prijs van landbouwgrond ruimtelijk relevant is, betwijfeld.

De zienswijze is ongegrond.

- g. Grootschalige opwek uit zon gaat ten koste van de koolstofvastlegging in landbouwbodems Nederlandse landbouwbodems kunnen bij goed beheer jaarlijks makkelijk tot 2 ton koolstof per hectare vastleggen. Dit is een betere klimaatbijdrage dan zonnenvelden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

De zienswijze is ongegrond.

- h. De onderbouwing en onderzoeken maken niet duidelijk dat het risico op grootschalige verontreiniging bij brand is onderkend en onderzocht. De hoge temperatuur onder de panelen (bijv. tijdens droogteperiode) kan begroeiing doen verdorren en eenvoudig brand doen ontstaan.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder F.

De zienswijze is ongegrond.

- i. Er is bezwaar tegen het verlenen van een tijdelijke ontheffing voor deze functie. De vraagontwikkeling rond duurzame energie zal binnen de periode van 30 jaar echt nog toenemend zijn. Er wordt dan ook gevreesd dat handhaving zal uitblijven of falen, of dat de functie voor het einde van de gebruikstermijn planologisch bestendig zal worden waardoor ontneming aan het

agrarisch areaal én de versturende werking op de gebiedsverkaveling definitief zijn.  
Landbouwkundig gezien zal de grond na 30 jaar afdekking voor heel lange periode onbruikbaar zijn.

Reactie: het zonnepark heeft een exploitatieperiode van maximaal 25 jaar, overeenkomstig ons beleid. Nadien zal het zonnepark ontmanteld moeten worden en kan daarna weer in gebruik worden genomen als landbouwgrond of mogelijk voor een andere functie. Dit is aan de eigenaar van deze grond.

De zienswijze is ongegrond.

- j. De provinciale zonnewijzer geeft bij de algemene aandachtspunten voor zonnevelden aan dat sprake moet zijn van dubbel ruimtegebruik. Daarvan is hier geen sprake.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

De provincie heeft de voorontwerp omgevingsvergunning getoetst aan het provinciaal beleid. De provincie heeft aangegeven akkoord te zijn met de voorliggende voorontwerp omgevingsvergunning. De zienswijze is ongegrond.

- k. De gemeente geeft aan in het beleid initiatieven van meer dan 2 ha onder andere te toetsen op meervoudig ruimtegebruik en ecologie. Ten aanzien van ecologie is al omschreven welke negatieve gevolgen er zullen zijn. Van geloofwaardig meervoudig ruimtegebruik is geen sprake. De ruimtelijke onderbouwing maakt ook niet duidelijk dat hier op getoetst is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder B.

In de ruimtelijke onderbouwing is inderdaad geen beschrijving gegeven van het meervoudig ruimtegebruik alhoewel deze wel plaatsvindt. In het landschapsplan is aangegeven dat de ondergrond wordt onderhouden door het laten grazen van schapen.

De ruimtelijke onderbouwing is hierop aangevuld door subparagraaf 4.5.1.1. toe te voegen.

De zienswijze is gegrond.

- l. Artikel 3.3. van het consolidatieplan buitengebied 2018 bepaalt dat veel mogelijke afwijkingen van de bouwregels getoetst worden op het belemmeren van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden (uiteraard in de vigerende bestemming). De ruimtelijke onderbouwing van het plan maakt op geen enkele manier duidelijk dat hierop getoetst is. Omliggende gronden worden benadeeld in gebruiksmogelijkheid door:

- De blokkade die decennia lang ligt op verbeteringen van de landbouwstructuur door logische kavelsamenvoegingen.
- Begrenzing maximaal inzetbare huiskavels voor weidegang, zeker bij gebruik automatisch melksysteem (dit vereist direct aaneengesloten percelen waarbij de koeien steeds terug naar stal kunnen om gemolken te worden).
- Benutting milieuvriendelijke bemesting met sleepslangen (zeker als water toegevoegd moet gaan worden voor beperking stikstofemissie) omdat ook dit aaneengesloten kavels vergt.

Reactie: de door appellant bedoelde afwijkingen van de bouwregels, zoals opgenomen in geldende bestemmingsplan voor het buitengebied, zijn toetsingscriteria om te kunnen voldoen en mee te werken aan deze afwijking van de bouwregels. Het zijn regels opgenomen ten behoeve van een binnenplanse afwijking.

Er is hier sprake van een ontwikkeling die niet past binnen de regels van het geldende bestemmingsplan. Er wordt derhalve een uitgebreide procedure om omgevingsvergunning Wabo (projectafwijking) gevolgd (buitenplanse afwijking). In de ruimtelijke onderbouwing zijn alle aspecten behandeld die voor een gedegen besluitvorming nodig zijn. De door appellant bedoelde belemmering van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden is geen voorwaarde waarop dient te worden getoetst. Overigens zien wij geen belemmeringen voor het agrarisch gebruik van de aangrenzende gronden zodat deze ook niet is omschreven in de ruimtelijke onderbouwing.

De zienswijze is ongegrond.

- m. In de ruimtelijke atlas is afgesproken dat er aandacht zou zijn voor ontwikkeling van de landbouw. Het plompverloren laten ontstaan van zonnevelden in de landbouwstructuur is in strijd met het afgesproken beleid.

Reactie: De ruimtelijke Atlas is weliswaar gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, maar is geen vastgestelde beleidsregel (de raad heeft besloten de ruimtelijke atlas niet vast te stellen). Aan de ruimtelijke atlas kan dus niet getoetst worden. Inhoudelijk kunnen wij opmerken dat slechts een klein deel van de landbouwgronden wordt gebruikt voor zonnepanelen. Dit belemmert niet de ontwikkeling van de landbouw.

De zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond.

De gegronde zienswijzen hebben aanleiding gegeven om in de ruimtelijke onderbouwing subparagraaf 4.5.1.1. toe te voegen.

#### **Zienswijze 2 (schriftelijk ingekomen op 25 augustus 2020, gericht aan het college):**

Appellant 2, sectiehoofd Omgevingsmanagement van het Rijksvastgoedbedrijf, ten deze handelend namens de staatssecretaris van Defensie, Postbus 16169, 2500 BD te Den Haag heeft een zienswijze ingediend welke op 25 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

#### Verwoording zienswijze

- a. Op 3,8 kilometer van het geplande zonnepark aan de Hegemansweg te Groenlo bevindt zich het Defensie Antennepark Eibergen. Het geplande zonnepark geeft een verstoring van de ontvangstmogelijkheden van het Defensie-antennepark.
- b. Het Ministerie van Defensie bereidt een onderzoek voor, om vast te stellen onder welke randvoorwaarden zonneparken geen belemmering opleveren voor de inzetbaarheid van de Defensie-antenneparken (b.v. bouwwijze, maximale oppervlakte c.q. energieproductie). Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan de veilige afstand van een zonnepark tot een zend- en ontvangstinstallatie. Zodra de resultaten hiervan bekend zijn kunnen deze worden meegenomen in het vervolg van deze procedure. Graag ziet appellant daarom eerst dat overleg wordt gevoerd en dat afspraken worden gemaakt om de denkbare risico's voor zowel het ontvangststation als het zonnepark te beperken of uit te sluiten.
- c. Er wordt verzocht om deze omgevingsvergunning aan te houden of in te trekken.

Reactie: Door het Agentschap Telecom is een onderzoek uitgevoerd naar de gevolgen van elektromagnetische straling, afkomstig van zonneparken, op de antenneparken van defensie. Uit dit onderzoek blijkt dat de straling van dit zonnepark, welke gelegen is op een afstand van bijna 4 km van het dichtstbijzijnde antennepark Holterhoek, geen negatieve gevolgen heeft voor een goede werking van dit antennepark.

#### Conclusie

De zienswijze is ongegrond.

#### **Zienswijze 3 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan de gemeenteraad):**

Door appellant 3 is een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten hebben landbouwgronden die grenzen aan de locatie Hegemansweg waarop eventueel zonnepanelen worden geplaatst.

#### Verwoording zienswijze

- a. Appellanten zijn pertinent tegen zonnevelden op waardevolle landbouwgrond. Appellanten wonen in Zwolle in een mooi Waardevol Nationaal Cultuurlandschap waar netjes wordt omgaan met de omgeving. Een zonnepark zal afbreuk doen aan het mooie glooiende landschap.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
De zienswijze is ongegrond.

- b. Jaren geleden heeft hier de ruilverkaveling Winterswijk West plaatsgevonden en zijn de percelen herverdeeld en goed ontsloten. Dit wordt nu teniet gedaan. Er wordt meegedaan met de Vruchtbare Kringloop Achterhoek. Door het opdoen van kennis en netjes met de bodem om te gaan wordt ervoor gezorgd dat de landbouwgrond in goede conditie wordt gehouden voor de generatie na ons. Zonnepanelen op landbouwgrond is het uitmergelen van de bodem. De bodem ontvangt bijna geen licht, lucht en water en dan 25 jaar lang. Het bodemleven komt tot stilstand.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder B.  
De zienswijze is ongegrond.

- c. De Tweede kamer heeft de “zonneladder” ingesteld. Deze dient eerst te worden gehanteerd. De gemeente Oost Gelre heeft nog lang niet alle geschikte locaties onderzocht en grijpt naar de gemakkelijkste weg, naar landbouwgrond. Waarom altijd landbouwgrond en niet industriegrond of woningbouwgrond. Het werkt prijsopdrijvend in een actieve agrarische gemeenschap.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dat onttrekking van landbouwgrond invloed op de grondprijs zal veroorzaken wordt, nog los van de vraag of een economisch aspect als de prijs van landbouwgrond ruimtelijk relevant is, betwijfeld.  
De zienswijze is ongegrond.

- d. Het perceel voor de zonnepanelen en het perceel van appellanten wordt gescheiden door een sloot. Omdat het perceel met zonnepanelen mogelijk landschappelijk wordt ingepast kunnen er onkruiden/zaden overwaaien naar het naastliggend perceel van 8 ha. Er wordt verzocht bij het opstellen van een overeenkomst te melden dat de randen van de sloot en de sloot zelf 2 á 3 keer per jaar wordt gemaaid. Zodat op naast gelegen percelen de gewassen schoon blijven van allerlei ongewenste onkruiden en opslag van struiken en bomen.

Reactie: De sloot is in eigendom en beheer van het waterschap en zal conform het maaibeleid van het waterschap worden gemaaid. Hiervoor wordt geen separate overeenkomst opgesteld.  
De zienswijze is ongegrond.

- e. Na 25 jaar zonnepark zullen de panelen worden verwijderd maar natuurlijk ook de aanplanting. Appellanten willen op geen enkel moment hinder ondervinden of beperkingen krijgen door deze inpassing die is volgroeid.

Reactie: na de exploitatieperiode voor de zonnepanelen van 25 jaar worden deze verwijderd, inclusief de stellages. De landschappelijke inpassing blijft in stand en dient ook na verwijdering van de zonnepanelen door de eigenaar van het perceel te worden onderhouden. In het (ontwerp)besluit is hiervoor de volgende voorwaarde al opgenomen : “De aangelegde groensingels cq. landschappelijke elementen dienen door aanvrager na de gebruiksperiode van 25 jaar in stand te worden gehouden en te worden beheerd”. Hiermee wordt wildgroei en derhalve overlast voorkomen.  
De zienswijze is ongegrond.

- f. Appellanten zien graag dat er een voorziening wordt opgenomen bij eventuele stoppelbrand. Door de hoge temperatuur onder de panelen tijdens droogte (zie laatste 3 zomers) kan begroeiing verdrogen en kan er eenvoudig brand ontstaan. Hierdoor kunnen glassplinters rondvliegen in de wijde omgeving en zijn de gevolgen niet te overzien. Denk daarbij aan het vee dat er graast en gewassen die als veevoer gaan dienen. Het verwijderen van glassplinters is een tijdrovende en kostbare zaak.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder F.  
De zienswijze is ongegrond.

- g. Appellanten zien liever een windmolen dan zonnepanelen. Voor één windmolen is veel minder landbouwoppervlak nodig en levert meer energie. Is dus veel efficiënter.

Reactie: er is een initiatief ingekomen voor het oprichten van een zonnepark op gronden aan de Hegemansweg. Een aanvraag wordt beoordeeld zoals deze is ingekomen. Nu het hier om een zonnepark gaat en niet om een windmolen is de aanvraag als zodanig getoetst en in principe akkoord bevonden door het college van burgemeester en wethouders.  
De zienswijze is ongegrond.

- h. Appellanten hebben ook moeite met de Ruimtelijke Ordening. Met RO wordt voorkomen dat boerenland lukraak wordt volgebouwd met huizen, fabriekjes, schuren enz. en het landschap fraai en evenwichtig blijft. En nu moeten wij een zonnepark zomaar toestaan?

Reactie: alle belangen die de op grond van de Wet ruimtelijke ordening in acht dienen te worden genomen, zijn meegenomen in de ruimtelijke onderbouwing behorende bij het besluit omgevingsvergunning. Ons inziens is er hierdoor sprake van een goede ruimtelijke ordening.  
De zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond nu er geen natuurvriendelijke oever wordt gerealiseerd. De overige zienswijzen zijn ongegrond.

#### **Zienswijze 4 (schriftelijk ingekomen op 25 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door appellant 4 is een zienswijze ingediend welke op 25 augustus 2020 door ons is ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: direct omwonende en aangrenzende agrariër.

#### Verwoording zienswijze

- a. De overheid verlangt van melkveehouders, zoals appellant, dat in de toekomst aan kringloop landbouw wordt gedaan. Dit betekent concreet meer hectares landbouwgrond voor zijn bedrijf. Door de aanleg van zonneparken op landbouwgrond wordt dit steeds moeilijker te realiseren, de hectares beschikbare grond neemt sterk af en heeft een prijsopdrijvend effect. De toekomst van veel landbouwbedrijven in Oost Gelre komt hierdoor op het spel te staan.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
Dat onttrekking van landbouwgrond invloed op de grondprijs zal veroorzaken wordt, nog los van de vraag of een economisch aspect als de prijs van landbouwgrond ruimtelijk relevant is, betwijfeld.  
De zienswijze is ongegrond.

- b. Door het aanleggen van zonnepanelen op landbouwgrond kiest de gemeente tevens voor de makkelijkste weg. Leidend zou de zonneladder moeten zijn. Maar de zonneladder wordt terzijde geschoven en vele andere mogelijkheden (daken, wegbermen, industrieterreinen, overige gronden enz.) worden niet onderzocht en benut terwijl dit de eerste stap had moeten zijn.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
De zienswijze is ongegrond.

- c. Vanuit de aanvraag kan niet worden beoordelen of na aanleg van het park hinder wordt ondervonden van spiegelingen/schittering (weerkaatsing van zon op de panelen). In de vergunning zal derhalve een voorwaarde opgenomen moeten worden dat deze hinder volledig wordt voorkomen en ten aller tijde voorzieningen zullen worden getroffen (coating, aanplant).

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een voorwaarde in het besluit wordt opgenomen.

- d. Het park komt te liggen in het zogenaamd Waardevol Cultuur Landschap Winterswijk. Dit soort industriële ontwikkelingen passen niet in voornoemd landschap. Het Waardevol Cultuur Landschap, waarmee ook de gemeente en de toeristische sector te koop loopt, moet beschermd worden tegen dit soort ontwikkelingen en dat kan alleen als het park volledig aan alle zijden aan het oog onttrokken wordt door het aanplanten van een groenstrook met voldoende breedte en hoogte.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
De zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze wordt voor een deel gegrond en ongegrond verklaard.

De gegronde zienswijze heeft aanleiding gegeven om voorwaarden in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering.

#### **Zienswijze 5 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door appellant 5, mede namens omwonenden welke met naam, adres en handtekening zijn genoemd in een bijlage bij de ingediende zienswijze, is een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten wonen dicht bij het geplande zonnepark, op afstanden variërend van ongeveer 100 tot 700 meter. Enkele omwonenden hebben vanuit hun woning of erf zicht op het geplande zonnepark.

#### Verwoording zienswijze

- a. In het huidige plan voor het te realiseren zonnepark hebben de zonnepanelen een oost-west opstelling. Mogelijk gewijzigd naar een zuidopstelling. Ongeacht de opstelling, hebben de omwonenden gegronde vrees dat ze last krijgen van schitterhinder.  
In paragraaf 5.7 van de ruimtelijke onderbouwing wordt geschreven over schittering. Hier is aangegeven dat meerdere groene landschapselementen schittering moet voorkomen. Het zicht op het park wordt door deze landschapselementen niet volledig weggenomen met name aan de zuidzijde. Er is aangegeven dat reflectie van licht kan worden voorkomen door een extra coating aan te brengen. Niet is aangegeven dat deze wordt aangebracht. Er wordt verzocht om een voorwaarde op te nemen in de vergunning waarin staat dat schitterhinder te allen tijde moet worden voorkomen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een voorwaarde in het besluit wordt opgenomen.

- b. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvende onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Het landschap wordt wel degelijk aangepast en deze industriële uitstraling past niet in het huidige landschap.  
Het landschap in de omgeving van de Hegemansweg in Groenlo heeft een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Gelegen in het Nationaal Landschap Winterswijk en dichtbij natuurgebied de Leemputten en het Zwiłbroekse Veen. Het zonnepark is duidelijk zichtbaar nu er geen volledige of voldoende hoge beplanting komt.  
Het ontwerpbesluit dient na heroverweging vernietigd dan wel herroepen te worden. Indien dit niet mogelijk is, wordt er verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. In het landschapsplan Zonnepark Hegemansweg staat in hoofdstuk 8 een beplantings- en beheersplan. Ten aanzien van het onderhoud van het struweel en de bomen worden in het plan woorden gebruikt als 'gefaseerd teruggezet', 'gefaseerde snoei' en 'periodiek gesnoeid'. Met welke regelmaat het onderhoud van het struweel en de bomen zal plaatsvinden, is hierdoor onduidelijk. Er wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald hoe vaak het struweel en de bomen in ieder geval gesnoeid moeten worden. Daarnaast wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat vergunninghouder moet zorgen dat het struweel en de bomen hoog en dichtgegroeid zijn dat het zonnepark niet zichtbaar wordt.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een aangepast landschapsplan is toegevoegd aan het bestemmingsplan waarin de regelmaat van onderhoud en wijze hiervan is opgenomen.

- d. Vanwege de onvolledige beplanting rond het geplande zonnepark, is het zonnepark voor enkele omwonenden zichtbaar vanuit hun woning en / of vanaf hun perceel of als ze het park passeren. Door de industriële uitstraling van het zonnepark is men van mening dat het zonnepark een aantasting vormt van het woongenot en uitzicht. Om deze reden wordt verzocht om een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. Gebieden binnen een straal van 6 km vanaf een onderstation op het regionale hoogspanningsnet zijn blijkaar interessant voor investeerders om een zonnepark aan te leggen. Een dergelijk onderstation is of wordt op industrieterrein De Laarberg in Groenlo ook aangelegd. Inmiddels lopen er al vergunningsaanvragen voor de aanleg van meerdere parken, ca. 6 in of vlak bij De Laarberg en dus ook in de buurtschap Zwolle. Dit leidt tot een nog grotere aantasting van het hiervoor genoemde woongenot en uitzicht en leidt tevens tot verdere en hiervoor genoemde aantasting van het Zwolse landschap. Dit zijn te veel parken in een relatief klein gebied. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden. In ieder geval dient in de eventuele 2e gemeentelijke tender, waarin initiatiefnemers voor aanleg van zonneparken uitgenodigd worden met nieuwe voorstellen te komen, voorkomen te worden dat er nog meer parken kort bij de Laarberg en in Oost Gelre en dus in de buurtschap Zwolle komen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. In de RES wordt een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- g. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende

draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond en deels ongegrond.

De gegronde zienswijze heeft aanleiding gegeven om voorwaarden in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering.

#### **Zienswijze 6 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan het college):**

Appellant 6, mede namens appellant 6a, heeft een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten runnen de horeca onderneming Haak en Hoek welke dicht bij het geplande zonnepark staat, op afstand van ongeveer 600 meter.

#### Verwoording zienswijze

- a. Appellanten hebben vanuit de woning en de voorkant van het bedrijf niet direct zicht op het park, maar mogelijk wel vanuit de weide, waar steeds meer van de ondernemersactiviteiten in de toekomst zullen gaan plaatsvinden. Neemt niet weg dat het park ook het woon- leef- en recreatiegenot zal verstoren. Dit kan mogelijk uitwerking hebben op de toestroom van gasten. De toeristische sector trekt de laatste jaren juist steeds meer aan vanwege het mooie landelijke karakter en de grote biodiversiteit in de hoek tussen het Zwillbroekse Veen en de Leemputten. Appellanten zijn bang dat met de komst van het zonnepark aan de Hegemansweg, de recreatiewaarde zal verminderen en dus minder gasten bij het horecabedrijf van appellanten zullen pauzeren. Appellanten willen daarom gewoonweg geen zonnepark industrie in deze omgeving.

Reactie: wij zijn van mening dat een enkel zonnepark in het landelijk gebied de toeristische sector niet bij voorbaat zal schaden. De hoofdmoot in de omgeving blijft landelijk en de grote biodiversiteit in de hoek Zwillbroekse Venn en de Leemputten blijft gehandhaafd en zal door dit enkel zonnepark niet worden aangetast. Daarbij zal het zonnepark aan de zijde van appellanten zoveel mogelijk worden ingepast zodat dit zonnepark niet zichtbaar zal zijn vanaf de locatie van appellanten. De zienswijze is ongegrond.

- b. Appellanten zijn een enorme natuurliefhebber en met appellanten heel veel van de (toeristische)-gasten en buurtgenoten. Het geplande zonnepark zal een blijvend onevenredige afbreuk veroorzaken aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Het geplande park aan de Hegemansweg ligt in een mooi open en natuurlijk agrarisch landschap binnen één km van het Zwillbroekse Veen en Natuurgebied de Leemputten. Daarmee maakt het dat de buurtschappen Holterhoek en Zwolle in een prachtige natuurrijke omgeving liggen. Een industrieel zonnepark past hier niet in. Zonnepanelen horen op daken, wek de energie op waar deze in grote getale gebruikt wordt, op het Industrierrein. Daarnaast is scherven opvegen van daken makkelijker dan uit een weiland.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. Waarom nu echter door de gemeente Oost Gelre zo kort dag en binnensmonds besloten moet worden dat er zonnepaneel-industrierreinen in weilanden in deze mooie groene omgeving moeten komen is voor appellanten volstrekt onlogisch. Energieneutraal! Maar in hoeverre zijn zonnepanelen dat? Wat voor invloed heeft zo'n obstakel voor de natuur die nu zo rijkelijk haar gang kan gaan in deze prachtige bio-diverse hoek? Wat gebeurt er met de vervuilde grond wanneer schadelijke microdeeltjes uitspoelen door de regen, al dan niet door



beschadiging van de panelen? Koper, cadmium, lood en tin. Bodemverontreiniging is op landbouwgrond niet gewenst maar zeker in onze bio diverse natuurgebieden niet!

Reactie: zie beantwoording zienswijzen in hoofdstuk 2.

Energie opwekking door zonnepanelen is 1 van de middelen om aan de klimaatdoelen te voldoen. De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen.

De zienswijze is ongegrond.

- d. Tot nu toe is overwegend tegengeluid te zien en te horen geweest van boeren uit de buurtschap. Appellanten kunnen zich hierin vinden in de standpunten die ze aandragen. Daarnaast werd deze paragraaf getriggert door het stikstofonderzoek dat werd gevonden op [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl) (Ruimtelijke Plannen, 2020). In deze berekeningen staat alleen de stikstofuitstoot die wordt gegenereerd met verkeersbewegingen tijdens aanleg- en gebruiksfase, niet wat de stikstofuitstoot is van de aangeleverde panelen.

Appellanten vragen om realistische berekeningen van de werkelijke milieu impact van een zonnepark. Het gaat niet alleen om verkeersbewegingen vanaf Groenlo, het materiaal voor een zonnepaneel komt van over de hele wereld, zonnepanelen worden in de bestaande berekeningen gewoon compleet buiten beschouwing gelaten! En hoe wordt het stuk grond aan de Hegemansweg straks over 25 jaar teruggegeven aan de boer en de aarde? Met roest, gifstoffen en minuscule scherven? Wat gebeurt er met het materiaal dat wel 'opgeruimd' kan worden? In hoeverre is dit recyclebaar?

Reactie: zie beantwoording zienswijzen in hoofdstuk 2.

Energie opwekking door zonnepanelen is 1 van de middelen om aan de klimaatdoelen te voldoen. Deze ruimtelijke ontwikkeling wordt beoordeeld op planniveau. Een beoordeling op globale schaal is hiervoor niet noodzakelijk.

De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen.

Uitspoeling van voor de bodem schadelijke stoffen zijn dan ook niet te verwachten.

De zienswijze is ongegrond.

- e. Om voornoemde redenen dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden. Indien de gemeente van mening is dat dat niet mogelijk is, wordt verzocht om voorwaarden in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald welke maatregelen worden genomen bij het correct recyclen van de panelen na 25 jaar en het mogelijk gifvrij maken van de grond. En elk jaar een onafhankelijk bodemonderzoek naar uitspoeling van mogelijke giftige stoffen en een actieplan voor het opruimen van het park en de omgeving wanneer blijkt dat er werkelijk stoffen uitspoelen. Graag dan ook stikstofuitstoot van deze maatregelen meenemen in de stikstofberekeningen. Tot slot ook graag overzichtelijke en complete berekeningen toevoegen in hoeverre de uitstoot van de gehele input, van de delving van het eerste deeltje van een zonnepaneel tot de aanleg van het zonnepark en levensduur daarvan, opweegt tegen de energie die het uiteindelijk oplevert.

Reactie: zie beantwoording zienswijzen in hoofdstuk 2.

Energie opwekking door zonnepanelen is 1 van de middelen om aan de klimaatdoelen te voldoen.

Deze ruimtelijke ontwikkeling wordt beoordeeld op planniveau. Een beoordeling op globale schaal is hiervoor niet noodzakelijk.

De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen.

Uitspoeling van voor de bodem schadelijke stoffen zijn dan ook niet te verwachten.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Park Hegemansweg is niet het enige park dat de buurt voorgeschoteld krijgt. Dit leidt tot een nog grotere aantasting van het hiervoor genoemde woon-, werk-, en recreatie- genot en leidt tevens tot verdere aantasting van het Zwols/Holterhoekse landschap. Dit zijn zeker te veel parken in een relatief klein gebied. De aantrekkingskracht voor recreatie zal verder afnemen. In de heroverweging dient het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden. In ieder geval dient in de eventuele 2e gemeentelijke tender, waarin initiatiefnemers voor aanleg van zonneparken uitgenodigd worden met nieuwe voorstellen te komen, voorkomen te worden dat er nog meer parken kort bij de Laarberg

en in Oost Gelre en dus in de buurtschap Zwolle komen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- g. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Veel bedrijven krijgen het echter geen goedkeuring voor zonnedaken. Appellanten zijn van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek,

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- h. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- i. Energieneutraal (voor een experimentduur van 25 jaar) is een farce. Laten we met gezond boeren verstand ons platteland vrijhouden van industrie. Laat industrie op het industriegebied. Appellanten verzoeken tot heroverweging of vernietiging van het ontwerpbesluit. Indien dat niet mogelijk is, verzoeken appellanten om voorwaarden in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald:
- Welke maatregelen genomen worden bij het correct recyclen van de panelen na 25 jaar en het mogelijk gifvrij maken van de grond.
  - Dat elk jaar een onafhankelijk bodemonderzoek naar uitspoeling van mogelijke giftige stoffen wordt gedaan en een actieplan klaar ligt voor het ruimen van het zonnepark, en het z.s.m. opruimen van potentiële verontreinigde grond en de natuurlijke omgeving wanneer blijkt dat er werkelijk stoffen uitspoelen.
  - Stikstofuitstoot van deze maatregelen meenemen in de stikstofberekeningen.
  - Overzichtelijke en complete berekeningen toevoegen in hoeverre de hele input, van de delving van het eerste deeltje van een zonnepaneel tot de aanleg van het zonnepark en levensduur daarvan, opweegt tegen de energie die het uiteindelijk oplevert.

Reactie: Zie beantwoording zienswijzen in hoofdstuk 2.  
Energie opwekking door zonnepanelen is 1 van de middelen om aan de klimaatdoelen te voldoen. De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen.

Deze zienswijze is ongegrond.

- j. Verplicht in de toekomst nieuw te vestigen bedrijven te investeren in groene energie, zorg dat boeren toestemming krijgen/gefaciliteerd worden bij het realiseren van zonnedaken, help bestaande bedrijfsdaken verstevigen om de energie nog korter bij huis op te wekken en zo min mogelijk landschap te verkwanselen. Profileer je zó dat bedrijven die zich oprecht groen willen en kunnen profileren zich graag willen komen vestigen in onze regio die zichzelf durft te blijven en bouw aan een lange termijn oplossing. Voor beter multifunctioneel gebruik van de grond, meer woon-, leef-, werk en recreatiegenot. Authenticiteit van de streek en de natuur zijn zo veel meer waard dan snel geld.

Reactie: zie beantwoording zienswijzen in hoofdstuk 2.

Energie opwekking door zonnepanelen is 1 van de middelen om aan de klimaatdoelen te voldoen. De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen.

Deze zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is ongegrond.

#### **Zienswijze 7 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door appellant 7 en namens appellant 7a, is een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten wonen dicht bij het geplande zonnepark, op een afstand van ongeveer 600 meter. Daarnaast hebben appellanten vanuit de woning en erf zicht op het geplande zonnepark.

#### Verwoording zienswijze

- a. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvende onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Het landschap wordt wel degelijk aangepast en deze industriële uitstraling past niet in het huidige landschap.

Het landschap in de omgeving van de Hegemansweg in Groenlo heeft een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden, gelegen in het Nationaal Landschap Winterswijk en dichtbij natuurgebied de Leemputten en het Zwilbroekse Veen. De realisatie van een zonnepark dat een industriële uitstraling heeft, past niet in het landschappelijk karakter in de omgeving.

Het ontwerpbesluit dient na heroverweging vernietigd dan wel herroepen te worden. Indien dit niet mogelijk is, wordt er verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- b. De hier liggende goede landbouw grond aan de Hegemansweg legt jaarlijks 500 ton CO<sub>2</sub> vast. Dat is omgerekend in kw energie voor 140 huishoudens aan elektriciteit productie. Bovendien produceert het ook nog eens 300 ton zuurstof. Ook kan 10 ha. in meerdere jaren door humus opbouw in de bodem nog eens 1000 ton CO<sub>2</sub> langdurig vastleggen. Wanneer je hier zonnepanelen op legt, doe je dat teniet! En moet dit gecompenseerd worden. Zonnepanelen horen op daken van stallen, industrie hallen, woningen en onbenutte stukjes bij snelwegen, geluidswallen en dergelijke. Het stuk landbouwgrond aan de Hegemansweg valt onder WCL Winterswijk en heeft de titel gebied met hoog landschappelijke waarde. Daar mag om die reden al geen zonnepark aan gelegd worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. Het perceel valt onder weidevogelgebied. Appellant is al 50 jaar vrijwilliger weidevogel beschermer. Deze 10 ha. is nu nog het enige stuk grond waar de kievit, wulp en scholekster succesvol broedt. Bij aanleg zonnepanelen is het weidevogelgebied verloren!

Reactie: Uit de quick scan blijkt dat de realisatie van het zonnepark geen belemmering vormt voor de staat van instandhouding van de genoemde vogelsoorten.

De zienswijze ongegrond is.

- d. 10 ha. extra industrieachtige ondergrond draagt ook weer bij aan de opwarming van de aarde. Steden en industrie gronden hebben gemiddeld een 3 graden hogere temperatuur als beteelde agrarische grond. Op bestaande stedelijke ondergrond is deze temperatuursverhoging al een feit. Klimaat technisch dus onverantwoord om landbouwgrond te gebruiken. Dan nog moet gemeenten zich eerst houden aan de zonneladder. Eerst alle daken van stallen, industrie hallen, woningen, onbenutte stukken grond ect.

Reactie: Zie hoofdstuk 2: zonneparken op landbouwgrond is slechts 1 van de manieren om de klimaatdoelen te halen.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. 10 ha. zonnepark blijven 25 jaar liggen, hierdoor heb je 25 jaar verschraling van deze agrarische grond. Waardoor waterbuffer vastleggend vermogen verminderd. Waterhuishouding wordt sterk verstoord, water loopt eraf. Waterbergingsvermogen verdwijnt hierdoor en in het kader van de droogte die de laatste jaren zijn ingezet is deze ontwikkeling zeer ongewenst.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder B.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. De veehouderij heeft de opdracht te extensiveren, CO2 neutraal te produceren. Meer circulaire landbouw toe te passen. 10 ha. landbouw grond minder; lijdt tot intensiveren. Bovendien, gaat ervoor 10 ha. mestplaatsingsruimte verloren. Dat betekent dat er 12 vrachtwagens van 36 ton rundvee mest meer afgevoerd moet worden. Dit over een afstand van meer als 100 km met de daarmee onnodige Diesel brandstof gebruik en CO2 uitstoot. Deze 10 ha grasland legt juist jaarlijks 500 ton CO2 en stikstof vast.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2.

Zonneparken op landbouwgrond is slechts 1 van de manieren om de klimaatdoelen te halen. Dit houdt inderdaad in dat op deze gronden geen mest uitgereden kan worden, maar het gaat slechts om een klein percentage van het landbouwareaal. Bovendien kan de grond nog worden gebruikt voor begrazing door bijvoorbeeld schapen waardoor natuurlijke bemesting plaats vindt.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- g. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. In de RES wordt een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- h. Appellant is als biologische ondernemer niet tegen zonne-energie, maar wel tegen zonneparken op agrarische grond. Als alle daken vol liggen en de gemeente is nog niet energieneutraal dan kan worden overgestapt op windmolens, aangezien hier nog gewoon de agrarische grond in gebruik blijft. Heel veel Agrarische ondernemers in Zwolle, willen zonnepanelen op hun daken gaan realiseren. Maar die mogen de stroom niet leveren omdat het stroomnetwerk en kabels dit niet aan kan. De 80 agrarische ondernemers rondom Groenlo kunnen zeker wel 10 ha. dakoppervlakte aanbieden. Dit zou de Gemeente juist moeten stimuleren en faciliteren. Gemeente moet eerst samen met Liander voldoende netwerk capaciteit aanbieden aan de bedrijven die het bedrijfsdak vol willen leggen om zonnestroom te produceren. Dit alvorens zonneparken op agrarische grond te willen realiseren.

Eén zonnepark wordt door de energiemaatschappij en de Gemeente waarschijnlijk het makkelijkste gevonden, omdat er maar een kabel naar toe gelegd hoeft te worden en met maar één ondernemer het contract hoeft aan te gaan. Dit is kiezen voor de makkelijkste weg en is een kwalijke zaak.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- i. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is ongegrond.

#### **Zienswijze 8 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan het college):**

Appellant 8 en appellant 8a hebben een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten wonen dicht bij het geplande zonnepark, op ca. 125 m afstand en hebben vanuit de woning "de weideblik" en erf zicht op het geplande zonnepark.

#### Verwoording zienswijze

- a. In het huidige plan voor het te realiseren zonnepark hebben de zonnepanelen een oost-west opstelling. Mogelijk gewijzigd naar een zuidopstelling. Ongeacht de opstelling, hebben de omwonenden gegronde vrees dat ze last krijgen van schitterhinder. In paragraaf 5.7 van de ruimtelijke onderbouwing wordt geschreven over schittering. Hier is aangegeven dat meerdere groene landschapselementen schittering moet voorkomen. Het zicht op het park wordt door deze landschapselementen niet volledig weggenomen met name aan de zuidzijde. Er is aangegeven dat reflectie van licht kan worden voorkomen door een extra coating aan te brengen. Niet is aangegeven dat deze wordt aangebracht. Er wordt verzocht om een voorwaarde op te nemen in de vergunning waarin staat dat schitterhinder te allen tijde moet worden voorkomen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een voorwaarde in het besluit wordt opgenomen.

- b. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvende onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Het landschap wordt wel degelijk aangepast en deze industriële uitstraling past niet in het huidige landschap. Het landschap in de omgeving van de Hegemansweg in Groenlo heeft een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Gelegen in het Nationaal Landschap Winterswijk en dichtbij natuurgebied de Leemputten en het Zwilbroekse Veen. Het zonnepark is duidelijk zichtbaar nu er geen volledige of voldoende hoge beplanting komt. Het ontwerpbesluit dient na heroverweging vernietigd dan wel herroepen te worden. Indien dit niet mogelijk is, wordt er verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. In het landschapsplan Zonnepark Hegemansweg staat in hoofdstuk 8 een beplantings- en beheersplan. Ten aanzien van het onderhoud van het struweel en de bomen worden in het plan woorden gebruikt als 'gefaseerd teruggezet', 'gefaseerde snoei' en 'periodiek gesnoeid'. Met welke regelmaat het onderhoud van het struweel en de bomen zal plaatsvinden, is hierdoor onduidelijk. Er wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald hoe vaak het struweel en de bomen in ieder geval gesnoeid moeten worden. Daarnaast wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat vergunninghouder moet zorgen dat het struweel en de bomen hoog en dichtgegroeid zijn dat het zonnepark niet zichtbaar wordt.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is gegrond. Er is een aangepast landschapsplan toegevoegd aan het bestemmingsplan waarin de regelmaat van onderhoud en wijze hiervan is opgenomen.

- d. Vanwege de onvolledige beplanting rond het geplande zonnepark, is het zonnepark voor enkele omwonenden zichtbaar vanuit hun woning en / of vanaf hun perceel of als ze het park passeren. Door de industriële uitstraling van het zonnepark is men van mening dat het zonnepark een aantasting vormt van het woongenot en uitzicht. Om deze reden wordt verzocht om een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is. De struweel hoogte van 1,5 m die geadviseerd is door het Gelders genootschap is voor appellanten als omwonenden niet voldoende. Het is de wens dat de struweelhoogte aan de noord en west zijde minimaal 2,5 m wordt om zicht te ontnemen. Ook zouden deze 2 zijden voldoende dicht begroeid moeten zijn, vergelijkbaar met de huidige houtwal aan de oostzijde (naast het terrein), om ook in de herfst/winter het zicht op de panelen te kunnen verminderen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond. Er wordt hiervoor geen voorwaarde in de omgevingsvergunning opgenomen. Verwezen wordt naar het nieuwe ingediende landschapsplan.

- e. Gebieden binnen een straal van 6 km vanaf een onderstation op het regionale hoogspanningsnet zijn interessant voor investeerders om een zonnepark aan te leggen. Een dergelijk onderstation is of wordt op industrieterrein De Laarberg in Groenlo ook aangelegd. Inmiddels lopen er al vergunningsaanvragen voor de aanleg van meerdere parken, ca. 6 in of vlak bij De Laarberg en dus ook in de buurtschap Zwolle. Dit leidt tot een nog grotere aantasting van het hiervoor genoemde woongenot en uitzicht en leidt tevens tot verdere en hiervoor genoemde aantasting van het Zwolse landschap. Dit zijn te veel parken in een relatief klein gebied. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden. In ieder geval dient in de eventuele 2e gemeentelijke tender, waarin initiatiefnemers voor aanleg van zonneparken uitgenodigd worden met nieuwe voorstellen te komen, voorkomen te worden dat er nog meer parken kort bij de Laarberg en in Oost Gelre en dus in de buurtschap Zwolle komen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. In de RES wordt een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt

in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- g. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Ook in het artikel in de Groenlose gids van 7-12-2019 wijst wethouder Frank op het belang van draagvlak voor de plannen. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan waarvoor nu een ontwerpbesluit omgevingsvergunning is afgegeven. Er is door de omwonenden aangetoond dat dit draagvlak er helemaal niet is. Dit hebben de omwonenden aangetoond door middel van de brief van 17 Juni 2020 met honderden (666) handtekeningen van omwonenden die allen tegen de aanleg van de zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- h. De opruimplicht (na de looptijd van het project) wordt afgedaan met de recyclewaarde van het zonnepark in paragraaf 3.2.4. Aangezien alle parken die nu aangelegd worden ongeveer dezelfde levensduur hebben (25 jaar) zullen deze op ongeveer hetzelfde moment ontmanteld worden. De recyclewaarde van het park is sterk afhankelijk van het aanbod en dat zou op dat moment wel eens heel groot kunnen zijn. De recyclewaarde is onmogelijk te voorspellen over 25 jaar en naar mening van appellanten dan ook niet afdoende om de opruimplicht te dekken. De genoemde voorziening wordt niet nader toegelicht en is dus ook niet te beoordelen. Daarnaast wordt afgevraagd of de aangelegde kabel ook weer verwijderd gaat worden?.

Reactie: de opruimplicht ligt vast in de vergunning en is daarmee geborgd. De financieel economische aspecten van het opruimen zijn voor rekening van de ontwikkelaar en de grondeigenaar. Zij dienen zelf een inschatting daarvan te maken.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond

- i. Er is momenteel geen opruimplicht bij schade beschreven. Aangezien de aanhoudende droogte van afgelopen jaren, de weidebranden die in de omgeving voorgekomen zijn, is het mogelijk dat hier ook brand of stormschade gaat optreden. Appellanten verzoeken dan ook een opruimplicht bij schade, van het park en de omgeving, met daar in een redelijk tijdsbestek op te nemen in de vergunning.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder F.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- j. In paragraaf 3.2.4 wordt niet omschreven welk type panelen gebruikt gaat worden voor het zonnepark. Enkele type panelen bevatten giftige stoffen zoals cadmium. Middels de RoHS richtlijn en REACH verordening is dit materiaal streng gereguleerd en kan in kleine concentraties al schadelijk zijn voor de biologie en dus ook mensen, lees omwonenden. Er zijn voldoende type panelen beschikbaar die "veilig" zijn. Appellanten verzoeken dan ook een bepaling op te nemen waarin beschreven wordt dat panelen/materialen die schadelijke stoffen bevatten niet toegestaan zijn.

Reactie: zie beantwoording zienswijzen in hoofdstuk 2.  
Energie opwekking door zonnepanelen is 1 van de middelen om aan de klimaatdoelen te voldoen. De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- k. Appellanten hebben vernomen dat het ministerie van defensie bedenkingen heeft geuit over het plan van een 10,3 ha groot zonnepark aan de Eimersweg in Hupsel. De in paragraaf 5.8 genoemde elektromagnetische straling kan mogelijk de radarsystemen van Kamp Holterhoek verstoren aangezien het plangebied Hegemanweg ook binnen 5 km van het complex ligt. Appellanten verzoeken dan ook dit te onderzoeken.

Reactie: wij verwijzen hierbij naar het antwoord die is gegeven bij Zienswijze 2.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- l. In andere bezwaren van zonneparken hebben appellanten gelezen dat gemeentes een Ecologisch onderzoek naar de biodiversiteit uit moeten voeren en appellanten hebben vernomen dat een archeologisch onderzoek verplicht zou zijn in verband met de oppervlakte van het zonnepark. Momenteel ontbreken deze.

Reactie: er is een quick scan uitgevoerd met betrekking tot de flora en fauna. De grond heeft de dubbelbestemming Waarde-archeologische verwachtingswaarde 2 en aan deze bestemming is een vergunningstelsel gekoppeld bij bodemingrepen van meer dan 2500 m<sup>2</sup> en 30 cm diep. Daar is bij de uitvoering van dit project geen sprake van.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond en deels ongegrond.

De gegronde zienswijzen hebben aanleiding gegeven om voorwaarden in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering en een nieuw landschapsplan bij te voegen.

#### **Zienswijze 9 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan het college):**

Appellant 9 en appellant 9a hebben een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

#### Verwoording zienswijze

- a. Het huidige gebied is een landbouwgebied (agrarisch). Met de aanleg van een zonnepark wordt dit omgezet in industrie. Zonnepanelen hebben in de kern (primair) niets met het exploiteren van een landbouwbedrijf te maken. Het is een secundaire neveninkomst. Daar komt bij dat op het huidige perceel geen 'postzegel' ligt voor bebouwing. Het plaatsen van deze panelen is wel degelijk bebouwing omdat ze op palen vast worden gezet in de grond en dus niet verplaatsbaar zijn. Het plaatsen van zonnepanelen is volgens appellanten dan ook in strijd met het huidige bestemmingsplan.

Reactie: de stelling is op zich correct dat het in strijd is met het huidige bestemmingsplan. Om die reden wordt een vergunning verleend voor afwijking van het bestemmingsplan.  
De zienswijze is ongegrond.

- b. Omwonenden zullen ernstige hinder ondervinden bij de aanleg van het zonnepark alsmede aanleg van de stroomvoorziening naar het verdeelstation. De afstand tot een verdeelstation is zeker meerdere kilometers. Wat is de zienswijze van de gemeente hierin? En wordt dit met gemeenschapsgeld bekostigd?

Reactie: de zonnepanelen worden aangelegd op een perceel grond welke op ongeveer 650 m van het adres van appellanten is gelegen. Door deze afstand lijkt hinder bij de aanleg niet waarschijnlijk. Nog niet bekend is waar de aansluiting van het zonnepark zal komen. Waarschijnlijk wordt er aangesloten op het onderstation in Winterswijk wat ook de kortste afstand is.. De aanleg van deze kabel is op kosten van initiatiefnemer.  
De zienswijze is ongegrond.



- c. De aanleg van het zonnepark gaat ten koste van de weidevogels, hazen en reeën. Hun leefgebied wordt ernstig aangetast. Vogels zullen zich niet gaan nestelen onder warme panelen en door de omheining is het gebied niet meer toegankelijk voor hazen/konijnen en reeën. Tevens is de vraag wat het van invloed heeft op de trekvogels, zoals de flamingo's in het naburig gelegen Natura 2000 gebied het Zwiłbrocker Venn. Het te realiseren plan is dus in strijd met de landschappelijke inpassing!

Reactie: uit de quick scan blijkt dat de realisatie van het zonnepark geen belemmering vormt voor de staat van instandhouding van de genoemde vogelsoorten.  
De zienswijze is ongegrond.

- d. De overheid geeft aan dat er een stikstofprobleem is. Glazen panelen kunnen geen stikstof opnemen, de planten/grassen onder de panelen ook niet meer omdat ze door de warmte van de panelen weggeschroeid worden. Tevens is het kwalijk te noemen dat stikstofruimte wordt onttrokken uit een landbouw gebied en wordt dit nergens gecompenseerd. Terwijl er voldoende alternatieven zijn voor zonnepanelen op o.a. daken/wadi's. Verder zal het onttrekken van landbouwgrond lijden tot meer transportbewegingen omdat mest het gebied uit getransporteerd moet worden en voedsel voor het vee aangevoerd moet worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2.  
Zonneparken op landbouwgrond is slechts 1 van de manieren om de klimaatdoelen te halen. Dit houdt inderdaad in dat op deze gronden geen mest uitgereden kan worden, maar het gaat slechts om een klein percentage van het landbouwareaal. Bovendien kan de grond nog worden gebruikt voor begrazing door bijvoorbeeld schapen waardoor natuurlijke bemesting plaats vindt.

De zienswijze is ongegrond.

- e. De initiatiefnemer heeft de huidige eigenaren benaderd om kavelruil toe te passen voor het realiseren van dit zonnepark, wetende dat in en rondom dit gebied nog actieve agrarische ondernemers zitten. Door het onttrekken van 10 hectare landbouwgrond uit een gewild landbouwgebied is het voor huidige en toekomstige agrariërs moeilijker om kavelruil toe te passen. Ook op de lange termijn is deze grond niet meer geschikt als landbouwgrond door vershraling.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
De zienswijze is ongegrond.

- f. Het park ligt bijna naast de bebouwde kern van het dorpje Zwolle en heeft een omvang dat zeker 2 keer zo groot is als de kern zelf. De gemeente praat over de leefbaarheid in de kleine kernen. De aanleg van zo'n groot zonnepark zal het woongenot van de kleine kern Zwolle ernstig te niet doen. Er is aangegeven in de gemeenteraadsvergadering van 7 juli jongstleden dat er voldoende draagvlak voor het te realiseren zonnepark zou moeten zijn. Dit er niet bij de direct betrokken-/omwonenden. Dit is ook aangetoond middels de aangeleverde handtekeningen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
De afstand vanaf de kern Zwolle tot aan het beoogd perceel voor zonnepanelen aan de Hegemansweg bedraagt ongeveer 1.000 m. Deze afstand is dermate groot dat de verwachting is dat hiermee het woongenot in de kern niet zal worden aangetast.

De zienswijze is ongegrond.

- g. Eind juli 2020 is bij een brand in Noord Holland veel blauw glas van zonnepanelen vrij gekomen die in de rookwolken zijn verspreid in de wijde omgeving. Tussen al dit glas zaten stukjes ijzerdraad van die zonnepanelen welke terecht zijn gekomen op de weilanden van naburige agrarische ondernemers en wat zeer schadelijk is voor koeien en andere grazers. Wat is de zienswijze van de gemeente hierover?  
Initiatiefnemer woont op afstand en water toevoer naar dit gebied is beperkt bij een brand.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder F.  
De zienswijze is ongegrond.

### Conclusie

De zienswijze is ongegrond.

### **Zienswijze 10 (schriftelijk ingekomen op 26 augustus 2020, gericht aan gemeenteraad en college):**

Appellant 10, mede namens appellant 10a, heeft een zienswijze ingediend welke op 26 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: omwonende en aangrenzende grond-eigenaar van zonnepark Hegemansweg.

#### Verwoording zienswijze

- a. Allereerst baart het appellant zorgen hoe veelvuldig dit project in overtreding is met het bestemmingsplan Oost Gelre 2011. Dit perceel heeft de vermelding ; enkel bestemming agrarisch met waarden, archeologische verwachtingswaarde 2, coulissenlandschap voorheen stiltegebied met agrarische doeleinden (bestemmingsplan Eibergen). Enkele aandachtspunten van bedenking zijn m.b.t. het bestemmingsplan zijn: Bouwen buiten bouwvlak / niet gebieds gebonden bedrijf / mogelijk magnetische velden van installatie's en of elektriciteits kabels / ruimtelijke inpassing / geluids-ontwikkeling / bouwwerk zijnde geen gebouw buiten bouwvlak / bebouwingsbeeld / belang van de omgeving mens-dier-milieu en landschap.

Reactie: de realisatie van een zonnepark op deze agrarische gronden past niet binnen de regels van het geldende bestemmingsplan. Daarom wordt er door middel van deze omgevingsvergunning hiervan afgeweken. Bij de omgevingsvergunning behoort een goede ruimtelijke onderbouwing. In deze ruimtelijke onderbouwing zijn de bovengenoemde aandachtspunten in beschreven.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Persoonlijke bezwaren zijn: mogelijke schittering, spiegeling, flitsen, dit word onvoldoende gegarandeerd. Magnetische velden die mogelijk schade veroorzaakt aan in nabijheid gehouden vee /gewassen. De begroeiing op het terrein veroorzaakt mogelijk schaduw overlast en of wortel overlast en of overlast van (on)kruid zaad op nabij gelegen percelen hier word onvoldoende rekening mee gehouden. Ook is het onderhoud van de op het terrein aanwezige begroeiing en beplanting onduidelijk. Zeer droge massaal aanwezige vegetaties kunnen ook natuur brand veroorzaken, dit kan met glazen platen in de nabijheid zeer verstrekkende gevolgen voor omliggende gronden hebben.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2.

Voor wat betreft de schittering wordt er een voorwaarde in het besluit opgenomen. Dit deel van de zienswijze is dan ook gegrond. Het overige deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. Er word gesproken over natuur ontwikkeling echter is een op deze manier afgegaasd gebied een belemmering / gevaar voor de fauna. Even zo ligt dit gebied aan een zandweg dat in droge periodes mogelijk hinder (stof) veroorzaakt aan de werking van de panelen. Het mag niet zo gaan dat de wegen mogelijk worden afgesloten om dit te voorkomen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder E.

Er is geen sprake van het afsluiten van de Hegemansweg. Mocht dit in de toekomst toch gaan gebeuren dan zal hierover een verkeersbesluit worden genomen waartegen een ieder op kan reageren.

Deze zienswijze is ongegrond.

- d. Het terrein ligt in het gebied van het Waardevol Cultuur Landschap Winterswijk wat toch staat voor een andere doelstelling in het buitengebied. Dit is o.a. te zien aan de meerdere particulier ontwikkelde biotoop verbeterende landschapselementen wat overigens nabij een industrieterrein geen zin meer heeft. Er word een geweldige ingreep in het landschap gedaan. Niet in het belang van natuurbehoud of landschapontwikkeling. Echter een industrie terrein in het buitengebied. Hierbij

vraagt appellant zich af of hier de welstandsc commissie niet een oordeel over zou moeten hebben.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

De zienswijze is ongegrond.

- e. Appellant is voor zonne-energie, maar dan wel volgens een goede route: eerst op daken en vrij gekomen bouwvlakken. Gebouwen eraf, zonnepanelen erop met het maximum van 1.5 ha. Woongenot en bedrijfsontwikkeling worden afgepakt door vruchtbare landbouwgrond om te zetten in uitzicht ontnemende zonneweides. Dit alles in een tijd dat ook de landbouw voor een grote transitie staat. We zullen meer hectares nodig hebben om in kringlooplandbouw succesvol te kunnen presteren. Zwolle heeft een hoge veedichtheid. Om hiermee het milieu te sparen kan nu nog op transport worden bespaard.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Wat er over 25 jaar over is: een mogelijk met metaal, beton en glas vervuild perceel, dat compleet onvruchtbaar en dood is voor bouwland. Een aanplant van heesters en bomen die het perceel minder bruikbaar maken en een hele dure zware electriciteitsleiding die in ongebruik raakt. Wees zuinig op het open Zwolse landschap. Bespaar vruchtbare landbouwgrond voor de transitie van voedselproductie / zuurstof productie en CO2 vastlegging en bovenal bespaar het landschap van dit soort industrievelen!

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2.

De zienswijze is ongegrond.

### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond en deels ongegrond.

De gegronde zienswijzen hebben aanleiding gegeven om voorwaarden in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering.

### **Zienswijze 11 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan het college):**

Appellant 11, mede namens de jachthouders, heeft een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellant en de jachthouders zijn jachthouders van het perceel aan de Hegemansweg en zijn verantwoordelijk voor het jachtbeheer op dit perceel en omliggende gronden.

### Verwoording zienswijze

- a. In het huidige plan voor het te realiseren zonnepark hebben de zonnepanelen een oost-west opstelling. Mogelijk gewijzigd naar een zuidopstelling. Ongeacht de opstelling wordt er gevreesd dat de schittering mogelijk nadelige gevolgen heeft voor de dieren in de omgeving. In paragraaf 5.7 van de ruimtelijke onderbouwing wordt geschreven over schittering. Hier is aangegeven dat meerdere groene landschapselementen schittering moet voorkomen. Het zicht op het park wordt door deze landschapselementen niet volledig weggenomen met name aan de zuidzijde. Er is aangegeven dat reflectie van licht kan worden voorkomen door een extra coating aan te brengen. Niet is aangegeven dat deze wordt aangebracht. Er wordt verzocht om een voorwaarde op te nemen in de vergunning waarin staat dat schitterhinder te allen tijde moet worden voorkomen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een voorwaarde in het besluit wordt opgenomen.

- b. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvende onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Het landschap wordt wel degelijk aangepast en deze industriële uitstraling past niet in het huidige landschap.

Het landschap in de omgeving van de Hegemansweg in Groenlo heeft een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Gelegen in het Nationaal Landschap Winterswijk en dichtbij natuurgebied de Leemputten en het Zwiłbroekse Veen. Het zonnepark is duidelijk zichtbaar nu er geen volledige of voldoende hoge beplanting komt.

Het ontwerpbesluit dient na heroverweging vernietigd dan wel herroepen te worden. Indien dit niet mogelijk is, wordt er verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. In het landschapsplan Zonnepark Hegemansweg staat in hoofdstuk 8 een beplantings- en beheersplan. Ten aanzien van het onderhoud van het struweel en de bomen worden in het plan woorden gebruikt als 'gefaseerd teruggezet', 'gefaseerde snoei' en 'periodiek gesnoeid'. Met welke regelmaat het onderhoud van het struweel en de bomen zal plaatsvinden, is hierdoor onduidelijk. Er wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald hoe vaak het struweel en de bomen in ieder geval gesnoeid moeten worden. Daarnaast wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat vergunninghouder moet zorgen dat het struweel en de bomen hoog en dichtgegroeid zijn dat het zonnepark niet zichtbaar wordt.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond nu er een aangepast landschapsplan is toegevoegd aan het bestemmingsplan waarin de regelmaat van onderhoud en wijze hiervan is opgenomen.

- d. Gebieden binnen een straal van 6 km vanaf een onderstation op het regionale hoogspanningsnet zijn blijkbaar interessant voor investeerders om een zonnepark aan te leggen. Een dergelijk onderstation is of wordt op industrieterrein De Laarberg in Groenlo ook aangelegd. Inmiddels lopen er al vergunningsaanvragen voor de aanleg van meerdere parken, ca. 6 in of vlak bij De Laarberg en dus ook in de buurtschap Zwolle. Dit leidt tot een nog grotere aantasting van het hiervoor genoemde woongenot en uitzicht en leidt tevens tot verdere en hiervoor genoemde aantasting van het Zwolse landschap. Dit zijn te veel parken in een relatief klein gebied. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden. In ieder geval dient in de eventuele 2e gemeentelijke tender, waarin initiatiefnemers voor aanleg van zonneparken uitgenodigd worden met nieuwe voorstellen te komen, voorkomen te worden dat er nog meer parken kort bij de Laarberg en in Oost Gelre en dus in de buurtschap Zwolle komen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. In de RES wordt een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond en voor het overige ongegrond.

De gegronde zienswijze heeft aanleiding gegeven om voorwaarden in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering.

### **Zienswijze 12 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan gemeenteraad en college):**

Door Univé Rechtshulp, Postbus 557, 9400 AN te Assen, is namens appellant 12 en ieder van haar vennoten appellant 12a en appellant 12b een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten zijn agrarisch ondernemer. Appellanten hebben een melkveebedrijf aan de Dankbaarsdijk te Groenlo. Het geplande zonnepark ligt dicht bij het melkveebedrijf en de landbouwgronden van appellanten.

### Verwoording zienswijze

- a. Appellanten zijn agrarisch ondernemer. Als agrarisch ondernemer worstelen appellanten met teruglopende opbrengsten. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de droge zomers en doordat het overheidsbeleid erop gericht is om de landbouw te extensiveren. Hierdoor is meer landbouwgrond nodig. De toegenomen vraag naar landbouwgrond zorgt voor een stijging van de prijs van landbouwgrond en deze prijs zal verder stijgen als zonneparken op landbouwgrond worden gerealiseerd. Dit vormt een reële bedreiging voor het voortbestaan van de agrarische onderneming van appellanten. Goede landbouwgrond moet niet gebruikt worden voor het plaatsen van zonnepanelen. Dit is in strijd met de goede ruimtelijke ordening. Doordat het geplande zonnepark een reële bedreiging vormt voor het voortbestaan van het bedrijf van appellanten en hierbij strijd met de goede ruimtelijke ordening ontstaat, worden appellanten onevenredig zwaar getroffen. De nadelige gevolgen voor appellanten zijn onevenredig in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is daarom in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- b. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvend onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Appellanten zijn van mening dat het landschap wel degelijk wordt aangetast en dat dit zonnepark niet past binnen het huidige landschap. Het landschap is een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Dichtbij het geplande zonnepark ligt natuurgebied de Leemputten. De realisatie van een zonnepark dat een industriële uitstraling heeft, past niet in een dergelijk landschap. Door de realisatie van het zonnepark wordt het landschap aanmerkelijk minder fraai. Daarnaast komt rond delen van het zonnepark geen (volledige) beplanting, waardoor het zonnepark duidelijk zichtbaar is. Gezien het landschappelijke karakter in de

omgeving past dit zonnepark niet op deze plaats. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. In het plan voor de aanleg van het zonnepark is aangegeven dat er een kruidenrijke rand komt die twee tot drie keer per jaar wordt gemaaid. De zaden van deze kruiden zullen naar de landbouwgrond van appellanten waaien waardoor de kwaliteit van het gras op zijn landbouwgronden achteruit zal gaan. Appellanten zullen hierdoor schade lijden door een lagere kwaliteit gras. Appellanten hebben daarom gegronde vrees dat de kwaliteit van de opbrengst van de landbouwgrond nabij het geplande zonnepark verslechterd. Appellanten verzoeken daarom om aanpassing van dit plan waarbij er geen kruidenrijke rand wordt ontwikkeld danwel een plan waarbij vaker dan drie keer per jaar wordt gemaaid.

Reactie: De sloot is in eigendom en beheer van het waterschap en zal conform het maaibeleid van het waterschap worden gemaaid. Hiervoor wordt geen separate overeenkomst opgesteld. De zienswijze is ongegrond.

- d. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. In de RES wordt een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. Uit Duits onderzoek blijkt dat zware metalen als lood en cadmium die in zonnepanelen worden gebruikt, kunnen uitspoelen door bijvoorbeeld regenwater. Hierdoor bestaat de kans op vervuiling van het grondwater en de omliggende gronden wat grote gevolgen kan hebben voor mens, dier en plant. Appellanten hebben daarom gegronde vrees voor vervuiling van eigen landbouwgrond. Ondanks dit grote risico, is hier bij het nemen van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen onderzoek naar gedaan. Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is daarom in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit omgevingsvergunning vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen. Het is dan ook niet de verwachting dat er uitspoeling van zware metalen zal plaatsvinden.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Zowel in het plan voor de aanleg van het zonnepark als in het ontwerpbesluit omgevingsvergunning staat ten onrechte niets vermeld over het schoonmaken van de zonnepanelen. Appellanten vragen zich af welke middelen hiervoor worden gebruikt en wat de gevolgen voor de omgeving hiervan zijn. Ook is er geen onderzoek gedaan naar het vrij komen van de coating bij het schoonmaken. Hiermee is de aanvraag en het ontwerpbesluit onvolledig en in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Appellanten hebben gegronde vrees dat bij het schoonmaken de schoonmaakmiddelen en vrijgekomen coating in het grondwater terecht zal komen. Dit zal nadelige gevolgen hebben voor eigen landbouwgrond en daarmee ook voor de koeien. Appellanten verzoeken daarom om opheldering over het schoonmaken van de zonnepanelen. Daarnaast verzoeken appellanten om onderzoek te (laten) doen naar de gevolgen voor de omgeving over het gebruik van schoonmaakmiddelen en het vrij komen van de coating. Gezien de onvolledigheid van de aanvraag

en het ontwerpbesluit dient in de heroverweging het ontwerpbesluit omgevingsvergunning vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: de zonnepanelen zijn voorzien van een zelfreinigende laag. Jaarlijks valt er genoeg neerslag om de zonnepanelen schoon te houden. Er vindt dus in principe geen reiniging plaats. Mocht het desondanks toch nodig zijn dan worden de zonnepanelen gereinigd met water. Hier wordt geen reinigingsmiddel voor gebruikt.

De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen. Het is dan ook niet de verwachting dat de coating van de panelen los zal laten. Aanvullend onderzoek hierna is dan ook niet noodzakelijk.

De zienswijze is ongegrond.

- g. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond nu er geen natuurvriendelijke oever wordt gerealiseerd. De overige zienswijzen zijn ongegrond.

#### **Zienswijze 13 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door Anker rechtshulp, Postbus 8002, 9702KA te Groningen, namens appellant 13, is een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Het uitzicht zal verslechteren, doordat er horizonsvervuiling optreedt en voor zover de landschappelijk inpassing het zicht op de panelen wegneemt verdwijnen de vergezichten in die richting. Ook wordt drukte verwacht bij het opbouwen van het park en vreest appellant dat het zonnepark niet opgeruimd wordt bij ontmanteling.

#### Samenvatting zienswijze

- a. Financiële uitvoerbaarheid. Appellant schetst de wettelijke regeling voor wat betreft het exploitatieplan, planschade en de anterieure overeenkomst. Appellant heeft zich in het financiële plaatje verdiept. Blijkens het kadaster is initiatiefnemer nog altijd geen eigenaar van de grond. Er is slechts sprake van een voorgenomen ruil met de huidige eigenaar. Initiatiefnemer heeft op dit punt ook geen enkele openheid van zaken gegeven. Er is ook geen concrete samenwerking met een energiecoöperatie. Zelfs met financiële dekking is medewerking vanuit de netwerkbeheerder en/of energiebedrijven niet verzekerd.

In het geval van deze omgevingsvergunning wordt niets inhoudelijks gezegd. Er is dan weliswaar sprake van een anterieure overeenkomst waarmee de economische uitvoerbaarheid is vastgelegd, maar die is niet bij de stukken gevoegd. Van een kenbare motivering is dan ook geen sprake.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

Initiatiefnemer is nog geen eigenaar van de te ontwikkelen gronden. Hiervoor wil initiatiefnemer eerst zekerheid dat de gewenste ontwikkeling ook daadwerkelijk ontwikkelt kan worden oftewel dat er een omgevingsvergunning is verleend. Daarnaast is met initiatiefnemer een anterieure overeenkomst aangegaan waarin financiële participatie, planschade en overige zaken in zijn geregeld.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Appellant geeft aan dat de vastgestelde beleidsregel aangeeft dat de maximale omvang van 15 ha van de gezamenlijke initiatieven kan worden overschreden indien de twee hoogst gewaardeerde initiatieven gezamenlijk de 15 ha overschrijden. Zelfstandig mogen de initiatieven de 15 ha niet overschrijden. Als daarnaast de gronden die worden ingezet voor een zonnepark ook voor andere functies ingezet worden, dan heeft dit een meerwaarde.
- Er is geen enkel meervoudig ruimtegebruik te herkennen ten aanzien van dit project. Door het niet toekennen van punten vragen wij ons ook af of er sprake van is dat de twee grote projecten ook de hoogst gewaardeerde projecten zijn. Dat is op grond van het beleid wel vereist, want anders is het beleid dat die twee projecten de maximale 15 hectare niet mogen overschrijden.
- Er zijn twee ingediende grote zonneparken aangevraagd, aan de Vredenseweg en de Hegemansweg. Het college laat na de puntentoekenning bekend te maken. Ook op dit punt is het besluit ontoereikend gemotiveerd. De twee grote projecten kunnen niet als de hoogst gewaardeerde projecten aangemerkt worden.

Reactie: in het kader van de tender, zoals opgenomen in het vastgestelde beleid, zijn een drietal verzoeken ingekomen die landbouwgrond gaan ontwikkelen voor een zonnepark. Hiervan zijn twee grote projecten ingediend die tezamen een netto oppervlakte van maximaal 15 ha hebben. Hiermee wordt voldaan aan het vastgestelde beleid. Door schapen te laten grazen op het perceel grond vindt er meervoudig ruimtegebruik plaats.

De zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is ongegrond.

#### **Zienswijze 14 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan gemeenteraad en college):**

Door Univé Rechtshulp, Postbus 557, 9400 AN te Assen, is namens appellant 14 en appellant 14a, is een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten wonen dicht bij het geplande zonnepark, op een afstand van ongeveer 100 meter. Daarnaast hebben appellanten vanuit de woning en erf zicht op het geplande zonnepark.

#### Verwoording zienswijze

- a. In het huidige plan voor het te realiseren zonnepark hebben de zonnepanelen een oost-west opstelling. Appellant vreest dat hij hierdoor last krijgt van schitterhinder. Initiatiefnemer heeft appellant medegedeeld dat de zonnepanelen zowel in de oost-west opstelling als in de zuid opstelling geplaatst kunnen worden met een maximale hoogte van 1,5 meter, waarbij mogelijke hinder kan ontstaan door schittering en weerkaatsing van het zonlicht bij de oost-west opstelling. In paragraaf 5.7 van de ruimtelijke onderbouwing wordt geschreven over schittering. Hier is aangegeven dat er meerdere groene landschapselementen, variërend in hoogte tussen de 1,5 en 2 meter, wordt geplaatst om schittering te voorkomen. Hierbij wordt aangegeven dat dit 'het zicht op het park nagenoeg volledig wegneemt'. Door het zicht nagenoeg weg te nemen, wordt het zicht op het park niet volledig weggenomen. Daarnaast wordt aangegeven dat er een mogelijkheid is om een extra coating aan te brengen om reflectie van licht te voorkomen. Of een dergelijke extra coating wordt aangebracht, is niet aangegeven.
- Gezien het gesprek met initiatiefnemer en de tekst in paragraaf 5.7 van de ruimtelijke onderbouwing, heeft appellant gegronde vrees voor schitterhinder. Appellant verzoekt daarom om aanpassing van het plan waarbij de zonnepanelen niet in de oost-west opstelling, maar in de zuid opstelling worden geplaatst met een maximale hoogte van 1,5 meter. Indien de gemeente van mening is dat dit niet mogelijk is, verzoekt appellant om een voorwaarde op te nemen in de vergunning en in de verklaring van geen bedenkingen waarin staat dat schitterhinder te allen tijde moet worden voorkomen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een voorwaarde ten aanzien van schittering in het besluit wordt opgenomen.



- b. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvend onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Appellanten zijn van mening dat het landschap wel degelijk wordt aangetast en dat dit zonnepark niet past binnen het huidige landschap. Het landschap is een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Dichtbij het geplande zonnepark ligt natuurgebied de Leemputten en het Zwilbroekse veen. De realisatie van een zonnepark dat een industriële uitstraling heeft, past niet in een dergelijk landschap. Door de realisatie van het zonnepark wordt het landschap aanmerkelijk minder fraai. Daarnaast komt rond delen van het zonnepark geen (volledige) beplanting, waardoor het zonnepark duidelijk zichtbaar is. Gezien het landschappelijke karakter in de omgeving past dit zonnepark niet op deze plaats. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd danwel herroepen te worden. Indien de gemeente van mening is dat dat niet mogelijk is, verzoekt appellant een voorwaarde in de omgevingsvergunning en in de verklaring van geen bedenkingen op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. In het landschapsplan Zonnepark Hegemansweg staat in hoofdstuk 8 een beplantings- en beheersplan. Ten aanzien van het onderhoud van het struweel en de bomen worden in het plan woorden gebruikt als 'gefaseerd teruggezet', 'gefaseerde snoei' en 'periodiek gesnoeid'. Met welke regelmaat het onderhoud van het struweel en de bomen zal plaatsvinden, is hierdoor onduidelijk. Er wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald hoe vaak het struweel en de bomen in ieder geval gesnoeid moeten worden. Daarnaast wordt verzocht een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat vergunninghouder moet zorgen dat het struweel en de bomen hoog en dichtgegroeid zijn dat het zonnepark niet zichtbaar wordt.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond nu er een aangepast landschapsplan is toegevoegd aan het bestemmingsplan waarin de regelmaat van onderhoud en wijze hiervan is opgenomen.

- d. Vanwege de onvolledige beplanting rond het geplande zonnepark, is het zonnepark voor appellant zichtbaar vanuit zijn woning en vanaf zijn perceel. Door de industriële uitstraling van het zonnepark is appellant van mening dat het zonnepark een aantasting vormt van zijn woongenot en uitzicht. Appellant heeft daarom gegronde vrees voor waardevermindering van zijn woning. Om deze reden verzoekt appellant om een voorwaarde in de omgevingsvergunning en in de verklaring van geen bedenkingen op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting rond het zonnepark volledig en voldoende hoog dient te zijn, zodat het zonnepark niet zichtbaar is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Het staat appellanten vrij om, indien er voor waardevermindering van de woning wordt gevreesd, na de planologische vrijstelling een verzoek om planschade in te dienen. De zienswijze is ongegrond.

- e. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Veel bedrijven krijgen het echter geen goedkeuring voor zonnedaken. Appellanten zijn van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond en voor het overige ongegrond.

De gegronde zienswijze heeft aanleiding gegeven om een voorwaarde in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering.

#### **Zienswijze 15 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan gemeenteraad en college):**

Door Univé Rechtshulp, Postbus 557, 9400 AN te Assen, is namens appellant 15 en ieder van haar maten appellant 15a, appellant 15b en appellant 15c, een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten zijn is agrarisch ondernemers. Appellanten hebben een melkveebedrijf aan de Dankbaarsdijk te Groenlo. Het geplande zonnepark grenst direct aan de landbouwgrond van appellanten.

#### Verwoording zienswijze

- a. Appellanten zijn agrarisch ondernemer. Als agrarisch ondernemer worstelen appellanten met teruglopende opbrengsten. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de droge zomers en doordat het overheidsbeleid erop gericht is om de landbouw te extensiveren. Hierdoor is meer landbouwgrond nodig. De toegenomen vraag naar landbouwgrond zorgt voor een stijging van de prijs van landbouwgrond en deze prijs zal verder stijgen als zonneparken op landbouwgrond worden gerealiseerd. Dit vormt een reële bedreiging voor het voortbestaan van de agrarische onderneming van appellanten. Goede landbouwgrond moet niet gebruikt worden voor het plaatsen van zonnepanelen. Dit is in strijd met de goede ruimtelijke ordening.  
Doordat het geplande zonnepark een reële bedreiging vormt voor het voortbestaan van het bedrijf van appellanten en hierbij strijd met de goede ruimtelijke ordening ontstaat, worden appellanten onevenredig zwaar getroffen. De nadelige gevolgen voor appellanten zijn onevenredig in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is daarom in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: de totale grondoppervlak van landbouwgronden bedraagt in de gemeente Oost Gelre ongeveer 8.173 hectare. Het totale grondgebied in Oost Gelre bedraagt ongeveer 11.043 hectare. De grondoppervlak van bijna 9 ha ten behoeve van het zonnepark komt overeen met 0,11% van het totale agrarisch areaal wat dus een geringe afname van de beschikbare landbouwgronden zijn. Dat onttrekking van landbouwgrond invloed op de grondprijs zal veroorzaken wordt, nog los van de vraag of een economisch aspect als de prijs van landbouwgrond ruimtelijk relevant is, betwijfeld. Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- b. In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is aangegeven dat het geplande zonnepark geen blijvend onevenredige afbreuk veroorzaakt aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap. Appellanten zijn van mening dat het landschap wel degelijk wordt aangetast en dat dit zonnepark niet past binnen het huidige landschap. Het landschap is een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Dichtbij het geplande zonnepark ligt natuurgebied de Leemputten. De realisatie van een zonnepark dat een industriële uitstraling heeft, past niet in een dergelijk landschap. Door de realisatie van het zonnepark wordt het landschap aanmerkelijk minder fraai. Daarnaast komt rond delen van het zonnepark geen (volledige)

beplanting, waardoor het zonnepark duidelijk zichtbaar is. Gezien het landschappelijke karakter in de omgeving past dit zonnepark niet op deze plaats. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. Zonnepanelen kunnen het zonlicht weerkaatsen waardoor schitterhinder kan optreden. Appellanten vrezen niet voor schitterhinder in de woning, maar wel voor schitterhinder tijdens werkzaamheden op het land naast het zonnepark. In paragraaf 5.7 van de ruimtelijke onderbouwing wordt geschreven over mogelijke schittering van de zonnepanelen. Hier is aangegeven dat er meerdere groene landschapselementen, variërend in hoogte tussen de 1,5 en 2 meter, wordt geplaatst om schittering te voorkomen. Hierbij wordt aangegeven dat dit 'het zicht op het park nagenoeg volledig wegneemt'. Hiermee wordt aangegeven dat het zicht op het park niet volledig wordt weggenomen. Daarnaast wordt aangegeven dat er een mogelijkheid is om een extra coating aan te brengen om reflectie van licht te voorkomen. Of een dergelijke extra coating wordt aangebracht, is niet aangegeven. Zeker vanaf landbouwmachines zullen de zonnepanelen zichtbaar zijn. Appellanten hebben daarom gegronde vrees voor schitterhinder tijdens werkzaamheden op het land grenzend aan het zonnepark. Appellanten verzoeken daarom om een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin wordt bepaald dat schitterhinder te allen tijde moet worden voorkomen en waarin de vergunninghouder wordt verplicht een extra coating op de zonnepanelen aan te brengen om reflectie van het licht te voorkomen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is gegrond nu er een voorwaarde ten aanzien van schittering in het besluit wordt opgenomen.

- d. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Veel bedrijven krijgen het echter geen goedkeuring voor zonnedaken. Appellanten zijn van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. Uit Duits onderzoek blijkt dat zware metalen als lood en cadmium die in zonnepanelen worden gebruikt, kunnen uitspoelen door bijvoorbeeld regenwater. Hierdoor bestaat de kans op vervuiling van het grondwater en de omliggende gronden wat grote gevolgen kan hebben voor mens, dier en plant. Appellanten hebben daarom gegronde vrees voor vervuiling van eigen landbouwgrond. Ondanks dit grote risico, is hier bij het nemen van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen onderzoek naar gedaan. Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is daarom in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit omgevingsvergunning vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: De zonnepanelen dienen te voldoen aan de daarvoor gestelde (Europese) kwaliteitsnormen. Het is dan ook niet de verwachting dat er uitspoeling van zware metalen zal plaatsvinden.

De zienswijze is ongegrond.

- e. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning is een quickscan natuurwaardenonderzoek bijgevoegd. Ten onrechte wordt hierover niets vermeld in het ontwerpbesluit omgevingsvergunning. Daarnaast is het uitgevoerde onderzoek onvolledig en onjuist. Naast de agrarische productie, hebben landbouwgronden ook een natuurwaarde. Deze natuurwaarde dient beschermd te worden. Het geplande zonnepark waarvoor het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is afgegeven, is direct

gelegen aan de akkerranden van de percelen van appellanten. Appellanten hebben gegronde vrees dat de uitvoering van dit plan zorgt voor een verslechtering van de biotoop van deze dieren en soorten uit de omgeving zullen verdwijnen. Hierover wordt niets vermeld in de quickscan natuurwaardenonderzoek. Op dit punt is dit onderzoek daarom onvolledig en daarmee onjuist. Daarnaast wordt in het onderzoek meerdere malen vermeldt dat de onderzoeksperiode waarin het onderzoek is verricht matig geschikt en/of ongeschikt is voor dit onderzoek. Het onderzoek levert daarom geen betrouwbare resultaten op.

Er is geen onderzoek gedaan naar de gevolgen van de vermindering van opname van CO<sub>2</sub>.

De landbouwgronden nemen immers CO<sub>2</sub> op. Door het plaatsen van het zonnepark op landbouwgrond neemt deze grond geen danwel minder CO<sub>2</sub> meer op. Er komt juist extra CO<sub>2</sub> vrij door het plaatsen van het zonnepark op deze plaats.

In het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is dus niets vermeld over de effecten op de omliggende natuur. Daarnaast is het ingediende rapport onvolledig en onjuist en bevat het onbetrouwbare resultaten. Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is daarom in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel. In de heroverweging dient het ontwerpbesluit daarom vernietigd danwel herroepen te worden.

Reactie: de door appellant genoemde quickscan natuurwaardenonderzoek is verwoord in de ruimtelijke onderbouwing in hoofdstuk 5.4 'Ecologie' onder 'Planspecifiek'. Hierbij wordt ook verwezen naar de in de bijlage 4 genoemde quickscan. De conclusies uit het onderzoek zijn hier verwoord. Ons inziens geeft het onderzoek voldoende informatie voor een gedegen beslissing over het aspect ecologie.

Voor het aspect CO<sub>2</sub> wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

De zienswijze is ongegrond.

- f. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan waarvoor nu een ontwerpbesluit omgevingsvergunning is afgegeven. Er is door de omwonenden aangetoond dat dit draagvlak er helemaal niet is. Dit hebben de omwonenden aangetoond door middel van de brief van 17 juni 2020 met honderden handtekeningen van omwonenden die allen tegen de aanleg van de zonneparken in de omgeving zijn.

Om draagvlak voor de aanleg van het zonnepark te creëren, wordt een particuliere donatie van € 10.000,- voor 10 jaar aan de gemeenschap geopperd. Appellanten zijn van mening dat dit geen goed idee is. Particulier geld hoort niet in een gemeenschap te worden geïnvesteerd. Dit leidt volgens appellanten enkel tot veel discussie binnen de gemeenschap over bijvoorbeeld de verdeling hiervan.

Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd danwel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording van de zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.

Initiatiefnemer heeft een financieel participatieplan bij ons ingediend dat door ons akkoord is bevonden. Initiatiefnemer heeft hierbij aangegeven te willen investeren in maatschappelijke doelen ten behoeve van het buurtschap Zwolle. Voor het beheer en de uitwerking van deze investering is men nog in overleg. Wij zien deze investering van initiatiefnemer als een positieve investering in buurtschap Zwolle.

Deze zienswijze is ongegrond.

- g. Appellanten zijn van mening dat er sprake is van onethische praktijken en dat de gemeente hier met haar beleid mede voor verantwoordelijk is. Zo hebben appellanten vernomen dat belanghebbenden bij het maken van bezwaar het recht op een (schade)vergoeding verliezen. Ook de donatie van € 10.000,- voor 10 jaar geeft aan dat de belangen voor een aantal partijen erg groot is. Op dit moment is er een tweedeling ontstaan tussen voor- en tegenstanders van het betreffende zonnepark. Dit houdt de gemoederen bezig en beïnvloedt de leefbaarheid in de omgeving van Zwolle. Appellanten zijn van mening dat de gemeente Oost Gelre hier mede voor verantwoordelijk is. Daarom verzoeken appellanten om objectief inzicht te geven in de belangen die er spelen. Hierdoor zal er meer begrip in de gemeenschap ontstaan.

Reactie: Om de doelstellingen voor energietransitie te kunnen behalen is het niet voldoende om alleen in te zetten op zon op daken, wind of biomassa. Zonneparken zijn nodig om aan de doelstellingen te kunnen voldoen. Wij vinden het jammer dat er door ons vastgestelde beleid omtrent de mogelijkheid tot het realiseren van zonneparken een tweedeling is ontstaan tussen voor- en tegenstanders. Dit is vaak niet te voorkomen. Dat er daarnaast belanghebbenden zijn die recht op (schade)vergoeding verliezen bij het maken van bezwaar, is bij ons niet bekend. Mocht dit ook zo zijn dan is dit iets tussen belanghebbende en initiatiefnemer. Als gemeente staan wij hier buiten. De zienswijze is ongegrond.

#### Conclusie

De zienswijze is voor een deel gegrond en voor het overige ongegrond.

De gegronde zienswijze heeft aanleiding gegeven om een voorwaarde in het besluit op te nemen ter voorkoming van schittering.

#### **Zienswijze 16 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door appellant 16, appellant 16a en appellant 16b, namens de Stichting Contactgroep Zwolle (hierna de Contactgroep), gevestigd Het Heydenrijck 12, 7141 EN te Groenlo, is een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: De Contactgroep is een bij de Kamer van Koophandel geregistreerde stichting die de algemene belangen behartigt van de inwoners van Zwolle met als hoofddoel het verbeteren van de leefbaarheid van de Zwolse gemeenschap. De Contactgroep bestaat al vanaf 1978 en telt momenteel 6 bestuursleden. De Contactgroep is lid van de Vereniging Kleine Kernen Gelderland.

Elke 10 jaar stelt de Contactgroep samen met een werkgroep van inwoners uit Zwolle een Dorpsplan op. De realisering van het Dorpsplan gebeurt in samenwerking met overheden, andere belanghebbende organisaties en de inwoners van Zwolle. In het Dorpsplan verwoordt Zwolle haar eigen toekomstvisie voor de komende tien jaar. Het Dorpsplan 2009 - 2019 is het nu geldende Dorpsplan. Aan een nieuw Dorpsplan wordt momenteel hard gewerkt.

#### Verwoording zienswijze

- a. Het zonnepark Hegemansweg is in strijd met de gemaakte afspraken in het dorpsplan 2009 - 2019. In het Dorpsplan is gesteld dat de landbouw de economische pijler is van Zwolle. De landbouw en Zwolle zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Nieuwe bedrijvigheid mag de bestaande landbouw niet belemmeren in hun bedrijfsvoering. De aanleg van het zonnepark is een nieuwe bedrijvigheid die een belemmering vormt voor de landbouw in Zwolle. Het legt beslag op de toch al schaarse oppervlakte landbouwgrond in Zwolle, waardoor het voor de veehouderijbedrijven in Zwolle moeilijk wordt om verder te kunnen verduurzamen. Hiervoor moet de waardevolle landbouwgrond behouden blijven.  
Geen uitbreiding van grote industrie rondom Zwolle, wel behoud van vestigingsmogelijkheden voor kleinschalige bedrijvigheid. Een zonnepark van 8,4 ha behoort tot een grote industrie, zeker ook in vergelijking met de maximale bouwblock grote van 1,5 ha voor een grondgebonden agrarisch bedrijf. Bedrijvigheid van deze omvang hoort op een industrieterrein thuis.

Reactie: de landbouw blijft ook de economische pijler in Zwolle. Een klein deel van de aanwezige landbouwgronden wordt nu gebruikt voor een nieuwe functie. Ons inziens vormt deze nieuwe functie niet een belemmering voor de landbouw. De totale grondoppervlak van landbouwgronden bedraagt in de gemeente Oost Gelre ongeveer 8.173 hectare. Het totale grondgebied in Oost Gelre bedraagt ongeveer 11.043 hectare. De grondoppervlak van bijna 9 ha ten behoeve van het zonnepark komt overeen met 0,11% van het totale agrarisch areaal wat dus een geringe afname van de beschikbare landbouwgronden zijn. Ons inziens blijft er voldoende landbouwgrond over voor de landbouw om te kunnen verduurzamen.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- b. Daarnaast heeft de huidige Werkgroep voor het nieuwe Dorpsplan, Dorpsplan Zwolle 2020-2030 aan het college en de Gemeenteraad van de Gemeente Oost Gelre op 17 juni 2020 een brief gestuurd met onderwerp plannen zonneparken Zwolle. In haar brief spreekt de Werkgroep haar zorg uit en constateert zij dat de plannen van de gemeente Oost Gelre om twee zonneparken in het buitengebied van Zwolle te plaatsen voor veel onrust zorgt in Zwolle. De Werkgroep maakt zich zorgen over de gevolgen van zonneparken in Zwolle en vraagt de gemeente daarom om nog eens kritisch naar haar eigen beleid te kijken, voordat er besluiten genomen worden.

Reactie: In de directe nabijheid van het buurtschap Zwolle zijn onderstations gelegen waarop de zonneparken worden aangesloten. De vrees vanuit de bewoners van buurtschap Zwolle dat er hierdoor meer zonneparken in Zwolle worden aangelegd is groot. Het vastgestelde beleid van de gemeente Oost Gelre sluit dit niet uit. Als er initiatiefnemers komen, in het kader van een nieuw opengestelde tender tot 15 ha, dan worden deze aanvragen beoordeeld met de kaders zoals deze zijn gesteld in ons beleid.

Wel vindt er na deze eerste tender een evaluatie plaats voordat een tweede tender wordt opengesteld. In deze evaluatie zullen zeker de zienswijzen en de vrees van de bewoners van Zwolle worden meegenomen ten aanzien van nieuwe zonneparken in Zwolle. Mocht het gemeentebestuur het met u eens zijn en het ook een niet wenselijke ontwikkeling vinden dan zou het beleid hierop kunnen worden aangepast.

#### Conclusie

De zienswijze is ongegrond.

#### **Zienswijze 17 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door appellant 17 en appellant 17a, eigenaren van Natuurpark de Leemputten, is een zienswijze ingediend welke door ons op 27 augustus 2020 is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten wonen dicht bij het geplande zonnepark en zijn eigenaar van Natuurpark de Leemputten.

#### Verwoording zienswijze

- a. In het beleid van de Gemeente Oost-Gelre voor alle installaties t.b.v. de opwekking van duurzame energie zijn de volgende aspecten van belang: 1. Draagvlak direct betrokkenen. 2. Financiële participatie bewoners en bedrijven. 3. Landschappelijk inpassing van de installatie. 4. Versterking van de regionale economie. In geen van deze punten wordt volgens ons voldaan in de plannen van dit zonnepark.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A en G.

Er vindt financiële participatie plaats waaraan burgers en bedrijven kunnen deelnemen. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan maatschappelijke doelen in Zwolle. Hierdoor wordt er voldaan aan het vastgestelde beleid.

De zienswijze is ongegrond.

- b. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is geen zicht op succesvolle participatie in het huidige plan van de direct omwonenden, buurtgemeenschap of bedrijven uit de directe omgeving. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan waarvoor nu een ontwerpbesluit omgevingsvergunning is afgegeven. Ook vanuit de landbouwsector is geen draagvlak voor grondgebonden zonneparken in het buitengebied. Daarnaast is door de omwonenden aangetoond dat draagvlak in de buurtschap Zwolle volledig ontbreekt. Dit hebben de omwonenden aangetoond door middel van de brief van 17 juni 2020 met honderden handtekeningen van omwonenden die allen tegen de aanleg van de zonneparken in de omgeving zijn.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. Appellanten zijn van mening dat door de realisatie van het geplande zonnepark onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap en dat dit zonnepark niet past binnen het huidige landschap. Het landschap is een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden, gelegen in het Nationaal Landschap Winterswijk en dichtbij het natuurgebied de Leemputten en het Zwiłbroekse Veen. Doordat rond delen van het zonnepark geen (volledige) en/of voldoende hoge beplanting komt, is het zonnepark duidelijk zichtbaar. Gezien het landschappelijke karakter in de omgeving past dit zonnepark niet op deze plaats. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden. Indien de gemeente van mening is dat dat niet mogelijk is, verzoeken appellanten een voorwaarde in de omgevingsvergunning op te nemen waarin is bepaald dat de beplanting en bijbehorend onderhoud er voor zorgt draagt dat het zonnepark rondom in alle jaargetijden en gedurende de gehele levensduur niet zichtbaar is. En tevens verzoeken appellanten de voorwaarde aan te passen dat de beplanting tegelijkertijd gerealiseerd dient te worden met de bouw van het zonnepark, zodat het zonnepark bij ingebruikname al niet zichtbaar is, niet pas uiterlijk binnen 1 jaar na ingebruikname wat nu vermeld wordt.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond

- d. Dit park versterkt de financiële positie van een enkele ondernemer, maar verzwakt de lokale economie. Landbouwgrond is schaars. Nederland heeft twee keer zoveel landbouw grond nodig voor zijn huidige voedselconsumptie. Het maatschappelijke thema 'kringlooplandbouw' vergroot daarnaast de vraag naar landbouw grond. Een hectare landbouwgrond in Nederland genereert meer directe en indirecte werkgelegenheid dan een hectare zonnepark. Landbouwgrond opofferen voor een zonnepark verzwakt daarmee de lokale economie. Daarbovenop, door de industriële uitstraling, verlaagd dit zonnepark de toeristische waarde van het landschap, wat een langdurig negatief economisch effect heeft op de recreatieve sector. Omdat er dus op geen van de vier genoemde belangrijke aspecten uit het beleid van Oost Gelre wordt voldaan, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
Daarnaast zijn wij van mening dat een enkel zonnepark in het landelijk gebied de lokale economie en/of de toeristische sector niet bij voorbaat zal schaden.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. Dit neemt echter niet weg dat in de RES een duidelijk standpunt wordt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Het is bijzonder te noemen dat dit standpunt wel in het concept-RES staat opgenomen, maar nu niet wordt gehanteerd. Dit geeft geen blijk van duidelijke en consequente besluitvorming van het college. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat dat de alternatieven welke o.a. wel voor een versterking van de regionale economie kunnen zorgen (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Een simpel verweer dat de gemeentelijke Klimaatdoelstelling zonder deze grootschalige zonneparken niet kan worden gehaald is zonder grondig onderzoek naar alternatieven en openbaarheid hiervan onacceptabel. Als de gemeente van mening is dat er wel degelijk grondig onderzoek gedaan is naar alternatieven dan horen appellanten graag welke inspanningen de gemeente hierin heeft gedaan en ontvangen appellanten daar graag de verslagen en onderzoeksresultaten van.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. Het is nogal tegenstrijdig dat, met het feit dat dit zonnepark met 25 jaar ontbonden en volledig

opgeruimd wordt, dit zonnepark 0% bijdraagt aan de provinciale doelstelling om in 2050 klimaat-neutraal te zijn. En door de opruimplicht heeft ook de miljoeneninvestering (van subsidiegeld oftewel belastinggeld) aan infrastructuur, o.a. kilometers aan bekabeling naar een onderstation op het regionale hoogspanningsnet, nul waarde aan het einde van de looptijd.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- g. De wat kleinschaligere alternatieven zullen waarschijnlijk omslachtiger zijn, waarbij er zaken spelen als de huidige beperkingen in het (laagspannings-)stroomnet, het moeilijk kunnen verzekeren van zonnepanelen op dak, beperkingen in het gemeentelijk kunnen opleggen (maar wel mogelijkheden tot stimulerings!) van energiebesparing en energieopwekkingsmaatregelen bij bedrijven. Echter de kans dat deze alternatieven, in tegenstelling tot het grote zonnepark aan de Hegemansweg, wel bijdragen aan een langdurige versterking van de regionale economie is zeer reëel. Er is voldoende dakoppervlak in Oost Gelre aanwezig. Hiervoor is in het algemeen voldoende draagvlak.

Appellanten verzoeken daarom om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek, de zonneladder vanuit de RES toe te passen en de aanvraag alsnog weigeren vanwege strijdigheid met de RES.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A en C.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- h. Gebieden binnen een straal van 6 km vanaf een onderstation op het regionale hoogspanningsnet zijn blijkbaar interessant voor investeerders om een zonnepark aan te leggen. Een dergelijk onderstation is of wordt op industrieterrein De Laarberg in Groenlo ook aangelegd. Er lopen al vergunningsaanvragen voor de aanleg van meerdere parken, ca. 6 in of vlak bij De Laarberg en dus ook in de buurtschap Zwolle.

Het is ook onacceptabel dat hier geen afstemming met de buurgemeenten over is. Er zijn al veel grondeigenaren benaderd om landbouwgrond op te offeren voor persoonlijk gewin.

Met de lucratieve SDE subsidieregeling maken ontwikkelaars handig gebruik van de ruimte op relatief goedkope landbouwgronden wat ten koste gaat van een zorgvuldige voorbereiding en landschappelijke, ecologische en maatschappelijke factoren. Invulling t.a.v. lokale participatie is hierbij veelal een farce. Het gaat om puur eigen belang van de commerciële initiatiefnemers.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- i. Het is aan overheden om ervoor te zorgen dat bij realisatie van zonneparken een balans wordt gevonden tussen de opbrengsten in het licht van de klimaatdoelstelling enerzijds en de verschillende gevolgen voor de omgeving (gemeentegrens overschrijdend) anderzijds. Naast de negatieve effecten op bodemkwaliteit, biodiversiteit, en landschapswaarde, geen CO<sub>2</sub>- en stikstofbinding meer door landbouwgewassen op die grond, en de negatieve gevolgen voor grondprijzen en verduurzaming van de landbouw hebben deze zonneparken ook een sterk negatieve impact op de leefbaarheid op het platteland. Het geeft een grote aantasting op het woongenot en de toeristische waarde. Het gebied wordt minder aantrekkelijk en jarenlange investeringen worden teniet gedaan. De recreatieve sector zal hier langdurige negatieve effecten van ondervinden. Er heerst al enorm veel onrust onder de lokale bevolking en drijft de gemeenschap uit elkaar. Er zijn al te veel parken in een relatief klein gebied. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

## Conclusie

De zienswijze is ongegrond.



**Zienswijze 18 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan het college):**

Door appellant 18 is namens Stichting PETZ een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

**Belang:** De Stichting PETZ is een vertegenwoordiging van een groep bewoners van Zwolle en het buitengebied. De Stichting is in het leven geroepen om als Stichting de zorg uit te spreken over de diverse plannen van zonneparken in Oost-Gelre, Berkelland en Winterswijk.

**Verwoording zienswijze**

- a. Appellanten zijn tegen de wijze waarop de zonneparken nu worden ontwikkeld zonder dat de energieladder en het beleid van de Gemeente Oost-Gelre wordt gevolgd. Er is geen draagkracht zonder de zonneladder in acht te nemen. Eerst de zonneladder en het opgestelde beleid van Oost-Gelre volgen voordat er gewerkt wordt aan grootschalige zonneparken op cultuur/landbouwgrond. Het college wordt erop gewezen dat Berkelland en Winterswijk ook de zonneladder niet volgen en direct inzetten op grootschalige zonneparken. Er blijkt geen overleg te zijn tussen de drie gemeenten.

**Reactie:** zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- b. Zwolle is van oudsher een agrarische gemeenschap en landbouwgrond is de levensader. Zonder grond geen landbouw en veeteelt en dus geen toekomst voor de familiebedrijven. Er wordt geëist dat zonnepark initiatieven worden stopgezet, er wordt gehandeld volgens het beleid en wordt gekeken naar alternatieven.

**Reactie:** zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. Appellanten eisen dat de zonneladder gevolgd wordt. Waarom anders deze opnemen in het beleid? In Zwolle zijn veel daken waarbij, met dit potentieel aan grote daken, de gehele zonne-energie ambitie verwezenlijkt kan worden oftewel 115 Mwp wat bijna 3 maal de totale ambitie van Oost-Gelre is aan zonne-energie. Waarom dan kostbare landbouwgrond opofferen als het dak potentieel niet wordt gebruikt? Er is momenteel niet voldoende netcapaciteit voor het volleggen van daken maar ga dan met Liander om tafel om de netcongestie te bespreken en op te lossen. Door zon op dak wordt er niet onnodig cultuurgrond opgeofferd maar zorgt de gemeenschap zelf voor de energieopwekking en worden de investeringen lokaal uitgevoerd en blijft het subsidie geld in de gemeente.

**Reactie:** zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- d. Zon op erf is de 2e trede in de zonneladder. In het opgestelde gemeente beleid staat zon op erf op "1" als eerste optie voor de eerste van fase van 2018-2022 in het "uitvoeringsprogramma grootschalige hernieuwbare energie". De eerste fase is nog niet eens afgelopen en geëvalueerd door de raad net als de andere 3 speerpunten, zon op niet landbouwgronden, 1000 woningen verduurzamen en windturbines. Appellanten vragen de verslagen waaruit blijkt dat de gemeente inspanningen heeft geleverd om voornoemde 3 speerpunten inclusief zon op erf te realiseren. Indien deze inspanningen niet zijn geleverd dan verzoeken appellanten direct alle ontwikkelingen voor zonnepark initiatieven in Zwolle stop te zetten. Volg eerst de zonneladder zoals opgenomen in het beleid. In het Uitvoeringsprogramma grootschalige hernieuwbare energie van 27 juli 2018 wordt niet gesproken over de aanleg van zonneparken en het uitschrijven van tenders. Dit programma omvat de periode 2018-2022.

**Reactie:** zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A. en C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. In de gemeentelijke energie mix staat voor 50 ha aan zonneparken. Appellanten zijn tegen zonneparken op cultuurgrond als eerste optie. Eerst dienen alternatieven uitgewerkt te worden waarmee de 50 ha aan zonneparken op cultuurgrond vervangen wordt voor alternatieve locaties in plaats van cultuurgrond. Locaties als daken, erven, retentie gebieden etc. Kom met alternatieven zodat van Liander geëist kan worden dat netcongestie rond de verdeelstations opgelost wordt.. Het kan niet zo zijn dat door een huidige netcongestie probleem duurzamere alternatieven niet van de grond komen en dat er voor de slechtste optie gekozen wordt, zonneparken op cultuurgrond.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A. en C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. Appellanten verwachten visie en beleid van het college. Het beleid is visieloos en gaat ten koste van de leefbaarheid in Zwolle.  
Een randvoorwaarde om een zonnepark economisch rendabel te exploiteren is dat deze binnen een straal van 5 km van een verdeel- of onderstation gebouwd moet worden. Binnen deze straal is 1 onderstation/verdeelstation aanwezig waardoor meerdere zonneparken binnen de straal van 5 km ontwikkelend kunnen worden. Heel Zwolle in de straal van 5 km en 80% van Oost-Gelre niet. Dus als gevolg van de 5 km straal en het maar hebben van 1 onderstation/verdeelstation in de buurt van Oost-Gelre zullen zoals het nu is alle eventuele zonnepark initiatieven in deze cirkel ontwikkeld worden. Als alle parken worden ontwikkeld welke nu bekend zijn zal er voor 110 ha aan zonnepark in en rond Zwolle komen. Dit is een meer dan onwenselijk situatie met als gevolg dat de cultuurgrond schaarse nog groter wordt, de grondprijs nog meer stijgt en wordt de oneerlijke concurrentie alleen maar groter ten opzichte van andere gebieden in Oost Gelre. Zet de huidige projecten op HOLD en ga het gesprek aan met de buurgemeenten, Liander en de bewoners in Zwolle om tot een beleid te komen welke het beste is voor de natuur en cultuurgrond spaart en de draagkracht van de bevolking heeft.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- g. Wat Appellanten ook missen is de RES-Achterhoek in de beleidstukken. Waarom een samenwerkingsverband aan gaan en dan als nog individueel "gezamenlijke" problemen op te lossen. Waarom wordt er met de grootschalige installaties niet gewacht tot dat er een visie is ontwikkeld in de RES welke dan omgezet wordt naar beleid? Waarom nu slechte keuzes maken welke misschien over een jaar niet nodig waren.  
Appellanten verlangen van de gemeente een herziening van het beleid en een evenredige verdeling van de zonneparken over de gemeente.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- h. In het geldende dorpsplan zijn tussen de gemeente en contactgroep Zwolle afspraken gemaakt ten aanzien van ontwikkeling in het buitengebied. Op basis van deze afspraken mag de gemeente niet instemmen met de komst van zonneparken op cultuurgrond en geen cultuur/landbouwgrond omzetten naar natuurgebieden (gedoeld wordt op het in stand houden van de landschappelijke inpassing rondom het zonnepark). Daarnaast worden veel cultuurgronden opgekocht door Duitse agrariërs omdat ook daar schaarste aan cultuurgronden zijn. De schaarste wordt alleen maar groter en de vraag steeds meer nu de overheid inzet op kringlooplandbouw.

Reactie: de landbouw blijft de economische pijler in Zwolle. Een klein deel van de aanwezige landbouwgronden wordt nu gebruikt voor een nieuwe functie. Deze nieuwe functie zal geen belemmering zijn voor de landbouw.  
Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast door aanleg van groenzones rondom het perceel. Hierdoor ontstaat er geen nieuwe natuur.  
Er wordt verder verwezen naar de zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.

Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- i. Het participatieproces is onvoldoende nageleefd nu er minimale inspanningen zijn verricht om omwonenden van de juiste info te voorzien. De verslaglegging is eenzijdig en geeft geen juiste

weergave van gevoerde gesprekken van de informatieavond. Ook zijn verslagen niet voorgelegd met direct aanwonenden en belanghebbenden wat tegen de afspraken is zoals opgenomen in het participatieplan. Ditzelfde geldt voor de financiële participatie. Ook zijn omwonenden in een straal van 3 km van het plangebied niet aangeschreven voor de informatieavond.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- j. In het beleidsplan 2018 is aangegeven dat jaarlijks wordt geëvalueerd. Dit heeft de laatste 2 jaren niet plaatsgevonden. Verzocht wordt om de evaluatie per direct uit te voeren voordat de huidige plannen worden voortgezet en een vergunning wordt afgegeven.

Reactie: er was ook nog geen aanleiding om te evalueren. De eerste tender projecten zijn nu opgestart en worden of zijn in procedure genomen. Na deze eerste tender vindt er een evaluatie plaats voordat een tweede tender wordt opengesteld. In deze evaluatie zullen zeker de zienswijzen en de vrees van de bewoners van Zwolle worden meegenomen ten aanzien van nieuwe zonneparken in Zwolle. Mocht het gemeentebestuur het met u eens zijn en het ook een niet wenselijke ontwikkeling vinden dan zou het beleid hierop kunnen worden aangepast. De zienswijze is ongegrond.

- k. Appellanten geven aan de gemeente niet haar eigen beleid volgt en gemaakte afspraken niet nakomt. Dit geldt ook voor de gemeenten Berkelland en Winterswijk. Hierdoor is er geen draagvlak wat er volgens het beleid wel moet zijn. Appellanten vragen de gemeente de projecten te stoppen of on hold te zetten en in gesprek te gaan. Appellanten zien mogelijkheden om de gemeentelijke ambitie te halen met behoud van het gemeentelijk beleid en behoud van cultuurgronden en mee te denken om de Stip aan de horizon voor 2030 te behalen.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A. en G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

Conclusie  
De zienswijze is ongegrond.

### **Zienswijze 19 (schriftelijk ingekomen op 27 augustus 2020, gericht aan gemeenteraad en college):**

Door appellant 19, appellant 19a, appellant 19b en appellant 19c, namens de maatschap is een zienswijze ingediend welke op 27 augustus 2020 door ons is ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en derhalve ontvankelijk.

Belang: Appellanten hebben een agrarisch bedrijf(fokzeugen) aan de Dankbaarsdijk in Oost Gelre en een melkveebedrijf aan de Eibergseweg. Appellanten zijn omwonenden binnen een straal van 700 m.

#### Verwoording zienswijze

- a. Appellanten zijn van mening dat door de realisatie van het geplande zonnepark onevenredige afbreuk aan de aanwezige waarden en/of functies van het landschap wordt veroorzaakt. Het landschap in de omgeving van de Hegemansweg in Groenlo heeft een open en natuurlijk landschap en bestaat voornamelijk uit landbouwgronden. Dit zonnepark past niet in dit landschap.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- b. In het coalitieakkoord is beschreven dat landbouwgrond landbouwgrond blijft. Landbouwgrond is nodig om richting kringlooplandbouw te werken. Deze ontwikkelingen van zon op land zijn een grote bedreiging voor de agrarische sector in Oost-Gelre. Het drijft de grondprijs enorm op in onze en omliggende gemeenten. Dit heeft alles te maken met de enorme subsidies die op de zonneparken zitten.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder A.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- c. Het zonnepark komt te liggen in het Nationaal Landschap Winterswijk dichtbij het natuurgebied de Leemputten en het Zwilbroekse Veen. De realisatie van een zonnepark dat een industriële uitstraling heeft, past niet in een dergelijk landschap maar hoort op een industrieterrein. Gezien het landschappelijke karakter in de omgeving past dit zonnepark niet op deze plaats. Om deze reden dient in de heroverweging het ontwerpbesluit vernietigd dan wel herroepen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- d. Gebieden binnen een straal van 6 km vanaf een onderstation op het regionale hoogspanningsnet zijn blijkbaar interessant voor investeerders om een zonnepark aan te leggen. Een dergelijk onderstation is of wordt op industrieterrein De Laarberg in Groenlo ook aangelegd. Er lopen al vergunningsaanvragen voor de aanleg van meerdere parken, ca. 6 in of vlak bij De Laarberg en dus ook in de buurtschap Zwolle. Dit leidt tot een grote aantasting van het woongenot en uitzicht en leidt tevens tot verdere en hiervoor genoemde aantasting van het Zwolse landschap. Dit zijn te veel parken in een relatief klein gebied en een bedreiging voor de landbouw sector. En blijft het dan bij deze parken of worden ze op den duur verder uitgebreid met waterstoftanks of wellicht een tankstation. Appellanten vragen de raad dan ook of verdere uitbreiding aan de orde is.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder D. Verder uitbreiding van het zonnepark met overige activiteiten is niet aan de orde.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- e. De gemeente Oost Gelre is betrokken bij de RES Achterhoek. In de concept-RES Achterhoek staat opgenomen dat de zonneladder een belangrijk afwegingskader is bij de RES. Het is bekend dat de RES nog niet definitief is vastgesteld. In de RES wordt een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de zonneladder en het plaatsen van zonnepanelen. Het plan om een zonnepark te realiseren op landbouwgrond aan de Hegemansweg is in strijd met de volgorde die in de zonneladder staat en in strijd met het standpunt wat in de RES wordt ingenomen. Appellanten zijn dan ook van mening dat, ondanks dat de RES nog niet definitief is vastgesteld, het standpunt ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen al wel dient te worden toegepast en dat de alternatieven (beter) onderzocht en benut dienen te worden. Er wordt dan ook verzocht om bij de heroverweging van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning rekening te houden met het standpunt in de RES, de zonneladder toe te passen en om deze reden de aanvraag alsnog te weigeren dan wel het ontwerpbesluit aan te houden tot na de invoering van de RES Achterhoek.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder C.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

- f. Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2020 hebben de fracties aangegeven dat het belangrijk is dat de lokale gemeenschap participeert in de aanleg van het geplande zonnepark. Op die manier kan er voldoende draagvlak worden gecreëerd voor het plan. Er is niet aangetoond dat er voldoende draagvlak is voor het plan. In de brief van 17 juni 2020 staan honderden handtekeningen van omwonenden die tegen de aanleg van zonneparken in de omgeving zijn. Nu er onvoldoende draagvlak voor het plan bestaat, dient het bestreden besluit vernietigd dan wel herroepen te worden en dient de vergunningsaanvraag alsnog afgewezen te worden.

Reactie: zie beantwoording zienswijze in hoofdstuk 2, onder G.  
Dit deel van de zienswijze is ongegrond.

Conclusie  
De zienswijze is ongegrond.

#### **4. Wijzigingen t.o.v. ontwerp omgevingsvergunning**

- a. In de ruimtelijke onderbouwing is in hoofdstuk 6 ‘Economische en maatschappelijk uitvoerbaarheid’ in paragraaf 6.1 de reactie van de provincie Gelderland opgenomen naar aanleiding van de toegezonden voorontwerp omgevingsvergunning.
- b. In het besluit omgevingsvergunning is een voorwaarde opgenomen dat ‘schittering door de zonnepanelen ten allen tijde moet worden voorkomen. Is er sprake van schittering dan zullen de zonnepanelen moeten worden voorzien van een coating wat de schittering tegen gaat’.
- c. In de ruimtelijke onderbouwing is subparagraaf 4.5.1.1. opgenomen waarin de zes toetsingskaders van het beleid in het kort zijn beschreven.
- d. De wijzigingen in het nieuwe landschapsplan van 17 september 2020, ten opzichte van het bij de ontwerp omgevingsvergunning ter inzage gelegen landschapsplan zijn:
  - Achter de recent aangeplante jonge beuken aan de Hegemansweg komt “een dicht struweel met gemengde soorten met een minimale hoogte van 3 m” (blz. 28) wordt vervangen door “Achter deze bomen wordt een kruidenrijke strook en een struweelhaag gerealiseerd. De struweelhaag krijgt een hoogte van 2-2,5 meter. Deze hoogte is nodig om te borgen dat de bewoners op de Hegemansweg 2 geen zicht hebben op de panelen. Doordat hun huis hoger ligt dan het plangebied en het plangebied enigszins glooiend is, is het niet voldoende om het struweel zo hoog te maken als de panelen” (blz. 28).
  - De oost-west opstelling van de zonnepanelen wordt gewijzigd naar een zuid-opstelling. Hiermee wordt o.a. tegemoetgekomen aan de dichtstbijzijnde bewoners aan de Hegemansweg. Daarnaast ontstaat bij een zuidopstelling meer ruimte tussen de panelen wat weer een positieve uitwerking zal hebben op de ondergrond en het bodemleven.
- e. Door het nieuwe landschapsplan en de gewijzigde opstelling van de zonnepanelen zijn paragraaf 3.2.4 en 3.2.5 aangepast t.o.v. de ontwerp omgevingsvergunning.
- f. Ten opzichte van de ontwerp omgevingsvergunning zijn bijlagen vervangen en toegevoegd. Zo zijn de Nota Inhoud en beantwoording zienswijzen en wijzigingen en de financiële participatie toegevoegd aan de bijlagen. Het nieuwe landschapsplan en de technische tekening vervangen het bij de ontwerp omgevingsvergunning behorende landschapsplan en de technische tekening.

#### **5. Algehele conclusie:**

De ingediende zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn ingekomen en daarmee ontvankelijk. Een deel van de zienswijzen zijn gegrond verklaard en hebben geleid tot een aanpassing in de ruimtelijke onderbouwing behorende bij de omgevingsvergunning alsmede de toevoeging van een voorschrift in het besluit.

De ingebrachte zienswijzen en gedane aanpassingen in de ruimtelijke onderbouwing geven echter geen aanleiding om de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen.

Op basis van de relevante informatie en na afweging van de belangen is onze conclusie dat het zonnepark op een zorgvuldige, kwalitatief goede wijze ingepast wordt in de omgeving en er geen onevenredig nadelige effecten optreden, oftewel er is sprake van een goede ruimtelijke ordening.